

Crna Gora
Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

**Akcioni plan za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta
života LGBTIQ osoba u Crnoj Gori 2024-2028 za 2026. 2027. godinu sa
Izvještajem za 2025. godinu**

Jul 2026.

STRATEŠKI CILJ 1

LGBTIQ osobe se osjećaju značajno prihvaćenije u crnogorskom društvu a njihovi potencijali više dolaze do izražaja

Operativni cilj 1.1.	Povećan nivo senzibilisanosti opšte populacije za potrebe i prava LGBTIQ populacije	
Indikator učinka 1	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba u Crnoj Gori kvalitetom života	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 60%
Indikator učinka 2	Smanjen broj predmeta u radu pred Institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda koji kao diskriminatorni osnov imaju pol, promjenu pola, rodni identitet, seksualnu orijentaciju i/ili interseksualne karakteristike	
Početna vrijednost indikatora 15	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 13	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 10
Indikator 3	Procenat građana/ki koji imaju negativan stav o LGBTIQ osobama	
Početna vrijednost indikatora 43%	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 38%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 33%

Mjera 1.1.1.	Sprovedena analiza sadržaja udžbenika i dopunskih nastavnih materijala u osnovnim i srednjim školama iz ugla tretiranja LGBTIQ tematike	
Indikator rezultata	Identifikovani i uklonjeni svi diskriminatorni sadržaji prema LGBTIQ osobama u udžbenicima i dopunskim nastavnim materijalima na nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 0	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.1.1.1. Formiranje radne grupe za sprovođenje analize sadržaja udžbenika i dopunskih nastavnih materijala u cilju identifikovanja mogućih diskriminatornih	Formirana radna grupa	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija u partnerstvu sa Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva	I kvartal 2026	IV kvartal 2026	5,000.00 EUR	Budžet

sadržaja prema LGBTIQ osobama.						
1.1.1.2. Pripremiti plan rada za sprovođenje analize sadržaja udžbenika i dopunskih nastavnih materijala u cilju identifikovanja mogućih diskriminatornih sadržaja prema LGBTIQ osobama	Pripremljen plan rada sa jasno definisanim rokovima	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija u partnerstvu sa Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva	IV kvartal 2026	IV kvartal 2027	Veza sa aktivnošću 1.1.1.1.	Budžet

Mjera 1.1.2.	Unaprijeđen nivo znanja nastavnika/ca u osnovnim i srednjim školama na temu LGBTIQ prava	
Indikator rezultata 1	Najmanje 10% nastavnika/ca u osnovnim i srednjim školama pohađalo akreditovanu obuku na temu LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	5%	10%
Indikator rezultata 2	Povećan nivo znanja polaznika/ca obuke najmanje 40%, 6 mjeseci nakon završetka obuke	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	40%	40%

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.1.2.2. Organizovati akreditovane obuke na temu LGBTIQ prava za nastavnike/ce u osnovnim i srednjim školama	Najmanje 5% nastavnika/ca u osnovnim i srednjim školama pohađalo obuke	Zavod za školstvo (za osnovne škole) Centar za stručno obrazovanje (za srednje škole)	IV kvartal 2026.	IV kvartal 2027.	10,000.00 EUR	Budžet

	Broj održanih obuka					
--	---------------------	--	--	--	--	--

Mjera 1.1.4.	Povećan nivo senzibilisanosti studenata/kinja Policijske akademije za LGBTIQ prava				
Indikator rezultata	Predmet Ljudska prava i etika obrađuje teme o pravima LGBTIQ osoba o govoru mržnje				
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine		Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine		
0	0		U licencirani program Ljudska prava i etika inkorporirana tema LGBTIQ prava i govora mržnje		

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.1.4.1. Inicirati izmjene nastavnog plana i program predmeta Ljudska prava i etika	Usvojene izmjene od strane nadležnog tijela	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija u partnerstvu sa Policijskom akademijom	I kvartal 2026.	IV kvartal 2027	2,000.00 EUR	Budžet

Operativni cilj 1.2.	Zaokružen pravni okvir u oblasti zaštite LGBTIQ prava i obezbjeđena njegova dosljedna primjena u praksi	
Indikator učinka	Postignut stepen ostvarenja pravne jednakosti i zaštite ljudskih prava LGBTIQ osoba na ILGA Europe Rainbow mapi	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
48.21%	63%	87%
Mjera 1.2.1.	Obezbjeđene normativne pretpostavke za punu primjenu Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola	
Indikator rezultata	Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata dostupne na web stranici Vlade i Skupštine Crne Gore	

Početna vrijednost indikatora Nijesu usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata dostupne na web stranici Vlade i Skupštine Crne Gore	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata dostupne na web stranici Vlade i Skupštine Crne Gore
---	---	---

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.2.1.1. Uskladiti povezane zakone i podzakonske akte sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola	Svi neophodni zakoni i podzakonski i akti usklađeni sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola	Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije Ministarstvo zdravlja Ministarstvo finansija	I kvartal 2026.	IV kvartal 2027.	5,000.00 EUR (za konsultantsku podršku)	Budžet

Mjera 1.2.3.	Usvojen predlog Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja	
Indikator rezultata	Usvojen predlog Zakona dostupan na web stranici Skupštine Crne Gore	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
------------	---------------------	----------------------	--------------------	----------------------	----------------------------------	--------------------

1.2.3.1. Utvrditi predlog Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja	Predlog Zakona predat u skupštinsku proceduru	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva	/
--	---	--	-----------------	------------------	--------------------------	---

Mjera 1.2.4.	Obezbjeđene normative pretpostavke za punu primjenu Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja					
Indikator rezultata	Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata doszupne na veb stranici Vlade i Skrupštine Crne Gore					
Početna vrijednost indikatora Nijesu usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata			Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata		

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.2.4.1. Uskladiti povezane zakone i podzakonske akte sa Zakonom o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja	Svi neophodni zakoni i podzakonski i akti usklađeni sa Zakonom o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja	Ministarstvo unutrašnjih poslova Ministarstvo pravde Ministarstvo rada,zapošljavanja i socijalnog dijaloga Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije Ministarstvo zdravlja Ministarstvo finansija	I kvartal 2026.	IV kvartal 2027.	5,000.00 EUR (za konsultantsku podršku)	Budžet

1.2.4.2. Pripremiti plan obuka za primjenu Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja	Pripremljen plan obuka	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa Zajednicom opština, Udruženjem matičara/ki i Upravom za ljudske resurse	II kvartal 2026.	IV kvartal 2027.	Nijesu potrebna sredstva	/
1.2.4.3. Organizovati ciklus obuka za zaposlene u Područnim jedinicama MUP-a zadužene za lična stanja i isprave u svim lokalnim samoupravama o primjeni Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja	Broj održanih obuka Broj polaznika/c a obuka	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava i Ministarstvo unutrašnjih poslova u partnerstvu sa Upravom za ljudske resurse	III kvartal 2026.	IV kvartal 2027.	10,000.00 EUR	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava- 5,000.00 EUR Budžet Uprave za ljudske resurse- 5,000.00 EUR

Operativni cilj 1.3.	Povećan stepen izricanja djelotvornih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija u slučajevima diskriminacije, nasilja i dugih oblika napada na LGBTIQ osobe	
Indikator učinka 1.	Povećan procenat slučajeva u kojima su prekršaji procesuirani u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije za 10% u odnosu na 2023. godinu	
Početna vrijednost indikatora 0.09%	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 5%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 10%
Indikator učinka 2.	Povećan broj osuđujućih presuda u slučajevima koji su kategorisani kao krivično djelo po osnovu čl.443 Krivičnog zakonika a koji imaju kao osnov seksualnu orijentaciju i rodni identitet	
Početna vrijednost indikatora 1	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 3	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 5

Mjera 1.3.1.	Unaprijeđen nivo znanja državnih tužilaca/teljki i sudija/tkinja za prepoznavanje, procesuiranje i postupanje u predmetima motivisanim mržnjom prema LGBTIQ osobama	
Indikator rezultata 1	Nivo znanja učesnika/ca obuke u odnosu na znanje prije obuke	
Početna vrijednost indikatora 0% Do sada nije primjenjivan metod pre i post upitnika o procjeni nivoa znanja kada su ove obuke u pitanju	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40%
Indikator rezultata 2	Broj obučених tužilaca/teljki za procesuiranje zločina iz mržnje prema LGBTIQ osobama	
Početna vrijednost indikatora 0 (2024.godina)	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 15	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 30

1.3.1.1. Organizovati trening za državne tužioce/teljke i sudije/tkinje o adekvatnom procesuiranju zločina iz mržnje i ostalih zločina u vezi sa seksualnom orijentacijom i/ili rodnim identitetom i postupanje u predmetima motivisanim mržnjom prema LGBTIQ osobama	Do 15 državnih tužilaca/teljki i do 15 sudija/tkinja pohađalo trening	Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu (COSDT)	II kvartal 2026.	IV kvartal 2027.	2,000.00 EUR	Budžet Centra
--	---	---	------------------	------------------	--------------	---------------

Mjera 1.3.3.	Obezbjeđene normativne i tehničke pretpostavke za uspostavljanje jedinstvene elektronske baze podataka o svim slučajevima diskriminacije po svim osnovama, uključujući i rod	
Indikator rezultata	Elektronska baza podataka o slučajevima diskriminacije funkcionalna i dostupna svim organima koji su obavezani na izvještavanje o predmetima sa elementima diskriminacije shodno izmijenjenom Pravilniku o načinu vođenja posebne evidencije o prijavljenim slučajevima diskriminacije	

Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
Ne postoji jedinstvena elektronska baza podataka	Ne postoji jedinstvena elektronska baza podataka	Uspostavljena jedinstvena elektronska baza podataka

1.3.3.2. Izraditi Uputstvo za institucije za prikupljanje, obradu i prezentaciju podataka prema metodologiji definisanoj Pravilnikom	Izrađeno uputstvo Uputstvo dostavljeno zainteresovanim stranama Sudovi, državna tužilaštva, organi za prekršaje, organi uprave nadležni za policijske poslove i inspekcijски organi upoznati sa sadržajem Uputstva	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	II kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	2,000.00 EUR	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava
--	--	--	------------------	------------------	--------------	---

Operativni cilj 1.4.	Napravljeni konkretni koraci na polju afirmacije LGBTIQ prava i rodno inkluzivnog jezika unutar sistema javne uprave	
Indikator učinka	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba senzibilisanošću državnih službenika/ca i namještenika/ca za LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora Do sada nije rađeno istraživanje među pripadnicima/ama LGBTIQ osoba na ovu temu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Najmanje 40% ispitanika/ca u potpunosti zadovoljno senzibilisanošću javne uprave za LGBTIQ prava	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Najmanje 60% ispitanika/ca u potpunosti zadovoljno senzibilisanošću javne uprave za LGBTIQ prava
Mjera 1.4.1.	Pripremljene smjernice za afirmaciju LGBTIQ prava unutar sistema državne uprave	
Indikator rezultata	Šefovi Biroa za odnose sa javnošću Vlade i PR službi ministarstava Crne Gore upoznati sa sadržajem smjernica	

Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	1	1

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.4.1.1. Formirati radnu grupu za izradu smjernica za afirmaciju LGBTIQ prava i korišćenje rodno inkluzivnog jezika u internoj i eksternoj komunikaciji	Oformljena radna grupa	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	III kvartal 2026.	IV kvartal 2027	Nisu potrebna finansijska sredstva	
1.4.1.2. Izraditi nacrt smjernica za afirmaciju LGBTIQ prava i korišćenje rodno inkluzivnog jezika u internoj i eksternoj komunikaciji	Pripremljen nacrt dokumenta	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	III kvartal 2026.	IV kvartal 2027	1,000.00 EUR (za angažovanje eksternog konsultanta/kinje)	Budžet

Mjera 1.4.2.	Povećan nivo sezibilisanosti visoko rukovodnog kadra u ministarstvima i drugim organima uprave o LGBTIQ pravima	
Indikator rezultata	Najmanje 50% visoko rukovodnog kadra pohađalo akreditovanu obuku o LGBT pravima i upotrebi rodno - inkluzivnog jezika u internoj i eksternoj komunikaciji	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0 (2024.g)	40	76

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.4.2.1. Organizovati dvije obuke za visoko rukovodni kadar na temu LGBTIQ prava i korišćenja rodno inkluzivnog jezika u internoj i eksternoj komunikaciji	Najmanje 20 zaposlenih iz kategorije visoko rukovodnog kadra pohađalo obuku	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava i Uprava za ljudske resurse	I kvartal 2026	II kvartal 2027	1,000.00 EUR	Budžet

Mjera 1.4.3.	Unaprijeđen nivo otvorenosti nadležnih državnih institucija za komunikaciju o LGBTIQ pravima	
Indikator rezultata 1	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava iniciralo i organizovalo prvi događaj za zaposlene državne službenike/ce i namještenike/ce pod nazivom „Žive biblioteke“	

Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 2
Indikator rezultata 2	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava uvelo Dane otvorenih vrata za građane/ke i LGBT osobe na temu LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 2

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.4.4.2. Organizovati Dan otvorenih vrata u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava	Najmanje 20 građana/ki prisustvovalo Danu otvorenih vrata	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	III kvartal 2027	IV kvartal 2027	500.00 EUR (za promotivne aktivnosti)	Budžet

Mjera 1.4.4.	Unaprijeđena funkcionalnost Mreže kontakt osoba za LGBTIQ prava u lokalnim samoupravama	
Indikator rezultata 1	Usvojen Pravilnik o radu Mreže i strateški plan rada Mreže za period 2024 -2027	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	1	1
Indikator rezultata 2	Broj opština koje su usvojile akcione planove koji tretiraju LGBTIQ prava nainicijativu Mreže, i koji počivaju na temeljnoj analizi stanja koja uvažava i posebne izazove sa kojima se suočavaju LGBTQ žene i TIRV osobe	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
4	8	12

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.4.4.2. Organizovati jednodnevnu obuku za članove/ice Mreže na temu ljudskih prava LGBTIQ osoba, međunarodnih i nacionalnih standarda u ovoj oblasti	Broj predstavnika/ca crnogorskih opština članova/ca Mreže koji su prisustvovali obuci	Zajednica opština	III kvartal 2026	IV kvartal 2026	2000 EUR	Budžet Zajednice opština
1.4.4.3. Organizovati trodnevnu	Broj predstavnika/ca	Ministarstvo ljudskih i manjinskih	III kvartal 2026	IV kvartal 2026	5 000 EUR	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava

obuku za članove/ice Mreže na temu strateškog planiranja	crnogorskih opština članova/ica u Mreže koji su prisustvovali obuci	prava u partnerstvu sa Zajednicom opština				
1.4.4.3. Izraditi nacrt strateškog plana rada Mreže za period 2026.-2028.	Pripremljen nacrt strateškog plana rada Mreže za period 2026.-2028.	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa Zajednicom opština	III kvartal 2026	IV kvartal 2026	3 000 EUR	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava

Mjera 1.4.5.	Povećan nivo zainteresovanosti državnih institucija i lokalnih samouprava za učešće u inicijativama koje promovišu LGBTIQ prava	
Indikator rezultata 1	Crna Gora obnovila članstvo u Fondu za globalnu jednakost (eng. Global Equality Fond)	
Početna vrijednost indikatora Crna Gora nije aktivna članica Fonda za globalnu jednakost	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Crna Gora aktivno učestvuje u radu Fonda za globalnu jednak	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Crna Gora aktivno učestvuje u radu Fonda za globalnu jednak
Indikator rezultata 2	Povećan broj lokalnih samouprava koje su postale članice Rainbow cities mreže u odnosu na 2024.godinu	
Početna vrijednost indikatora 2	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 4	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 6

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.4.5.1. Inicirati obnovu članstva Crne Gore u Global Equality fondu	Poslato pismo namjere i organizovan sastanak sa predstavnicima/ama Fonda	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	I kvartal 2027.	IV kvartal 2027.	10 000 EUR	Budžet
1.4.5.3. Ažurirati memorandume o saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava na polju promocije i zaštite LGBTIQ prava	Svi ažurirani Memorandumima o razumijevanju i saradnji sa lokalnim vlastima u vezi unapređenja položaja i zaštite prava LGBTI populacije na lokalnom nivou dostupni na veb stranici Ministarstva ljudskih i manjinskih prava	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	I kvartal 2026.	IV kvartal 2027.	Nijesu potrebna sredstva	/

Operativni cilj 2.1.		Unaprijeđen kvalitet i antidiskriminatorni karakter zdravstvene zaštite za LGBTIQ osobe	
Indikator učinka		Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba kvalitetom zdravstvene zaštite	
Početna vrijednost indikatora Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku LGBTIQ osoba na ovu temu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Najmanje 40% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno kvalitetom zdravstvene zaštite	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Najmanje 60% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno kvalitetom zdravstvene zaštite	
Mjera 2.1.1.		Obezbijeđeno trajno sistemsko rješenje u pogledu pristupa hormonskoj terapiji od strane transrodnih žena	
Indikator rezultata		Hormonska terapija na raspolaganju transrodnim ženama u zdravstvenim ustanovama u svim gradovima	
Početna vrijednost indikatora Hormonska terapija trenutno dostupna samo u KCCG i to ne u kontinuitetu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Hormonska terapija kontinuirano dostupna u Domovima zdravlja u svim crnogorskim gradovima	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Hormonska terapija kontinuirano dostupna u Domovima zdravlja u svim crnogorskim gradovima	

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.1.1.1.Organizovati sastanak Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje u cilju pronalaženja trajnog rješenja u pogledu pristupa hormonskoj terapiji od strane transrodnih žena	Održan sastanak Identifikovan održivi model snabdjevanja transrodnih žena hormonskom terapijom	Ministarstvo zdravlja u partnerstvu sa Fondom za zdravstveno osiguranje i ZU Apoteke Crne Gore Montefarm	III kvartal 2026	III kvartal 2026	Nijesu potrebna sredstva	/

Mjera 2.1.2.		Ljekari/ke specijalisti/kinje senzibilisani/e za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe	
Indikator rezultata 1		Najmanje 10% ljekara/ki specijalista/kinja obučeno za rad sa transrodnim i interseksualnim osobama	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 5% (50)	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 10% (117)	

Indikator rezultata 2	Nivo znanja učesnika/ca obuke 6 mjeseci nakon obuke u odnosu na znanje prije obuk	
Početna vrijednost indikatora 0 Do sada nije primjenjivan metod pre i post upitnika o nivou znanja	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40%

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.1.2.1. Organizovati obuke za ljekare/ke specijaliste/kinje za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe	Do 20 ljekara/spe cijalista/kinja prisustvovalo obukama	Ministarstvo zdravlja	I kvartal 2026	IV kvartal 2026	2, 000.00 EUR/	Budžet Ministarstva zdravlja

Mjera 2.1.3.	Medicinski/e radnici/e senzibilisani/e za pružanje zdravstvene zaštite za LGBTIQ osobe	
Indikator rezultata 1	Najmanje 5% medicinskih radnika/ca obučeno za rad sa LGBTIQ osobama	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 2.5% (157)	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40% 5% (314)
Indikator rezultata 2	Nivo znanja učesnika/ca obuke 6 mjeseci nakon obuke u odnosu na znanje prije obuke	
Početna vrijednost indikatora 0 Do sada nije primjenjivan metod pre i post upitnika o nivou znanja	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40%

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.1.3.1. Organizovati obuke za ljekare/ke medicinske radnike/ce za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe	Do 40 zdravstvenih radnika/ca prisustvovao o obukama	Ministarstvo zdravlja	I kvartal 2026	IV kvartal 2026	4, 000.00 EUR/	Budžet Ministarstva zdravlja

Mjera 2.1.4.	Identifikovana moguća rješenja u cilju pravnog regulisanja zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori					
Indikator rezultata	Sprovedena analiza o razmjerama konverzije terapije u Crnoj Gori i uporednoj praksi u pogledu regulisanja njene zabrane Predloženi modaliteti u cilju njene zabrane u Crnoj Gori					
Početna vrijednost indikatora Ne postoji analiza niti predlog rješenja o optimalnom modelu pravnog regulisana zabrane konverzacione terapije u Crnoj Gor	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Pripremljen predlog mogućih rješenja u cilju pravnog regulisanja zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori		Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Identifikovano optimalno rješenje u cilju zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori			

Aktivnosti	Indikator	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.1.4.1. Izraditi analize o mogućim modalitetima zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori	Analiza finalizovana od strane zaposlenih u Ministarstvu zdravlja Analiza dostupna na web portalu Ministarstva zdravlja	Ministarstvo zdravlja	I kvartal 2026	IV kvartal 2026	Nijesu potrebna sredstva	/
Operativni cilj 2.2.		Poboljšana dostupnost i kvalitet usluga socijalne zaštite za LGBTIQ osobe				

Indikator učinka	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba uslugama socijalne zaštite	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku na ovu temu	Najmanje 40% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama socijalne zaštite	Najmanje 60% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama socijalne zaštite

Mjera 2.2.5.	Identifikovane potrebe stručnih radnika/ca za usvajanjem dodatnih specifičnih znanja za rad sa LGBTIQ osobama	
Indikator rezultata	Akreditovan i sproveden najmanje jedan program obuke kao odgovor na mapirana specifična znanja potrebna u radu sa LGBTIQ osobama	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	1	1

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.2.5.1. Organizovati akreditovanu dvodnevnu obuku sa stručnim radnicima/am a za inkluziju i rad sa LGBTIQ+ osobama	Obukama obuhvaćeno najmanje 15 stručnih radnika/ca	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu	I kvartal 2026	I kvartal 2026	700,00 EUR	Budžet Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu
Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja

2.2.5.2. Organizovati dvije akreditovane osnovne obuke za unapređenje pristupa i komunikacije sa višestruko marginalizovanim, starijim osobama	Organizovane dvije obuke Obukama obuhvaćeno najmanje 30 učesnika/ca (po obuci po 15 učesnika/ca)	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu u saradnji sa NVO Forum Progres	II kvartal 2026	IV kvartal 2026	800,00 EUR	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu Budžet NVO Forum Progres
Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.2.5.3. Organizovati akreditovanu obuku namijenjenu stručnim radnicima/ama i saradnicima/ama u sistemu socijalne i dječje zaštite namijenjenu senzibilizaciji i jačanju njihovih kompetencija za rad sa LGBT osobama	Obukom obuhvaćeno najmanje 15 stručnih radnika/ca i saradnika/ca	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu	I kvartal 2027	IV kvartal 2027	1.400,00 EUR	Budžet Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu

Mjera 2.2.6.	Povećan nivo informisanosti roditelja i staratelja LGBTI osoba o dostupnim uslugama socijalne zaštite	
Indikator rezultata	Najmanje 20 roditelja LGBTIQ osoba se obratilo Centrima za socijalni rad u cilju korišćenja dostupnih usluga socijalne zaštite	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 10	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 20

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.2.6.1.Organizovati Info dane za roditelje i staratelje LGBTIQ osoba o dostupnim uslugama socijalne zaštite, vodeći računa o regionalnoj zastupljenosti	Najmanje 20 roditelja ili staratelja prisustvovalo info danima	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije u partnerstvu sa licenciranim pružiocima usluga i Centrima za socijalni rad	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Redovna sredstva	Budžet

Mjera 2.2.7.		Obezbijeđena finansijska podrška za osnivanje centara za pružanje usluga socijalne zaštite LGBTIQ osoba u sjevernom i južnom regionu, uz jasno definisane kriterijume				
Indikator rezultata		Pokrenut rad dva centra za pružanje usluga socijalne zaštite LGBTIQ osobama u sjevernom i južnom regionu				
Početna vrijednost indikatora		Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine			Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine	
0 (2024.)		1			2	

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.2.7.1.Raspisati javni poziv za otvaranje regionalnih centara/savjet ovališta za pružanje usluga socijalne zaštite LGBTIQ osobama	Javni poziv objavljen na veb stranici jedinica lokalne samouprave	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa lokalnim samoupravama	I kvartal 2027.	IV kvartal 2027.	40 000 EUR	budžet donatorska sredstva

Operativni cilj 2.3.	Unaprijeđen ambijent za zapošljavanje i rad LGBTIQ osoba
-----------------------------	---

Indikator učinka	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba uslovima rada i zapošljavanja	
Početna vrijednost indikatora Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku na ovu temu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Najmanje 40% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama rada i zapošljavanja	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Najmanje 60% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama rada i zapošljavanja
Mjera 2.3.1.	Povećan nivo znanja LGBTIQ osoba o njihovim radnim pravima i postojećim mehanizmima zaštite	
Indikator rezultata	Najmanje 100 LGBTIQ osoba obučeno o radnim pravima	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 50	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 100

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.3.1.1.Organizovati 2 treninga o radnim pravima LGBTIQ osoba	Najmanje 50 osoba prisustvovalo obukama	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	I kvartal 2027.	IV kvartal 2027.	7,000.00	Budžet- Donatorska sredstva

Mjera 2.3.3.	Upućene preporuke Privrednoj komori i Uniji poslodavaca da u kriterijume za dodjelu nagrada za društveno odgovorno poslovanje uvrste i afirmaciju i poštovanje LGBTIQ prava	
Indikator rezultata	Najmanje jedno od ova dva udruženja poslodavaca korigovalo kriterijume u skladu sa preporukama	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
------------	---------------------	----------------------	--------------------	----------------------	----------------------------------	--------------------

2.3.3.1.Organizovati sastanak sa Privrednom komorom i Unijom poslodavaca u kontekstu poštovanja radnih prava LGBTIQ osoba	Održan sastanak Identifikovane preporuke za unapređenje stanja, uključujući i kroz koncept nagrada za društveno odgovorno poslovanje	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u partnerstvu sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	Nijesu potrebna sredstva	/
---	---	---	-----------------	------------------	--------------------------	---

Mjera 2.3.5.	Povećan nivo informisanosti LGBTIQ osoba o aktivnim mjerama zapošljavanja, uključujući i dostupne socijalno preduzetničke šeme	
Indikator rezultata	Najmanje 5 LGBTIQ osoba javno predstavilo rezultate svog preduzetničkog rada	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	2	5

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Potrebna sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.3.5.1.Pripremiti pregled dostupnih aktivnih mjera zapošljavanja po svim crnogorskim gradovima, uključujući i socijalno preduzetničke šeme	Sve informacije o dostupnim šemama za pokretanje biznisa, uključujući i socijalno preduzetničke teme dostupne onlajn na jednom mjestu	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u partnerstvu sa Zavodom za zapošljavanje	I kvartal 2026.	IV kvartal 2026.	3,000.00 EUR	Budžet

CRNA GORA
Ministarstvo ljudskih
i manjinskih prava

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE
KVALITETA ŽIVOTA LGBTI OSOBA U CRNOJ GORI 2024-2028, ZA 2025. GODINU**

Podgorica, maj 2026. godine

SADRŽAJ

I UVODNI REZIME.....	3
II KLJUČNA POSTIGNUĆA	8
III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE.....	12
IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA.....	64

I UVODNI REZIME

Izveštaj o sprovođenju Akcionog plana predstavlja kratak pregled realizovanih mjera i aktivnosti definisanih Akcionim planom tokom 2025. godine. Realizovane aktivnosti su pokazatelj napora nadležnih institucija na planu ostvarivanja zadatih mjera, odnosno projektovanih strateških ciljeva, kojima se teži poboljšanje kvaliteta života LGBTI osoba.

Dokument daje uvid u stepen realizacije planiranih mjera, evidentira dodatne aktivnosti koje su sprovedene van predviđenog plana, kao i aktivnosti koje nijesu realizovane ili su djelimično sprovedene. Cilj izvještaja je da se obezbijedi transparentan i sveobuhvatan pregled napretka u ostvarivanju strateških ciljeva, identifikuju izazovi u implementaciji i ukaže na oblasti koje zahtijevaju dodatnu pažnju u narednom periodu.

U nastavku izvještaja dat je pregled realizacije aktivnosti po pojedinačnim operativnim ciljevima Strategije. Za svaki cilj prikazan je broj planiranih aktivnosti, stepen njihove realizacije, kao i dodatne aktivnosti koje su sprovedene van predviđenog Akcionog plana. Ovakva struktura omogućava jasan uvid u napredak, identifikaciju izazova i oblasti koje zahtijevaju dodatne mjere u narednom periodu.

Operativni cilj 1.1. „Povećan nivo senzibilisanosti opšte populacije za potrebe i prava LGBTIQ populacije“

U okviru ovog cilja realizovane su četiri dodatne aktivnosti koje nijesu bile predviđene Akcionim planom za 2025. godinu.

Od planiranih aktivnosti, šest nije realizovano, dvije su realizovane, dok je jedna djelimično realizovana.

Tokom 2025. godine blago je smanjen broj predmeta u radu pred Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda koji kao diskriminatorni osnov imaju pol, promjenu pola, rodni identitet, seksualnu orijentaciju i/ili interseksualne karakteristike.

Operativni cilj 1.2. „Zaokružen pravni okvir u oblasti zaštite LGBTIQ prava i obezbijedena njegova dosljedna primjena u praksi“

Tokom izvještajnog perioda dvije aktivnosti su djelimično realizovane, dok tri aktivnosti nijesu realizovane.

Najnoviji ILGA-Europe Rainbow Map 2026 pokazuje da je Crna Gora ostvarila indeks od 53% na Rainbow mapi 2026, čime se pozicionirala na 18.mjestu. Ovo pokazuje vidljiv napredak u odnosu na polaznu vrijednost od 48.21%.

Ovaj rezultat pozicionira Crnu Goru kao jednu od zemalja u regionu sa najvišim stepenom pravne jednakosti LGBTIQ osoba, odmah iza Slovenije.

Operativni cilj 1.3. „Povećan stepen izricanja djelotvornih, proporcionalnih i odvrćajućih sankcija u slučajevima diskriminacije, nasilja i drugih oblika napada na LGBTIQ osobe“

Realizovane su tri aktivnosti, dok jedna aktivnost nije realizovana.

Imamo trend povećanja procenta slučajeva u kojima su prekršaji procesuirani u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije u odnosu na polaznu vrijednost.

Operativni cilj 1.4. „Napravljeni konkretni koraci na polju afirmacije LGBTIQ prava i rodno inkluzivnog jezika unutar sistema javne uprave“

Realizovane su tri aktivnosti, dok sedam aktivnosti nije realizovano.

Operativni cilj 2.1. „Unaprijeđen kvalitet i antidiskriminatorni karakter zdravstvene zaštite za LGBTIQ osobe“

Realizovane su dvije aktivnosti, dok dvije aktivnosti nijesu realizovane.

Operativni cilj 2.2. „Poboljšana dostupnost i kvalitet usluga socijalne zaštite za LGBTIQ osobe“

Realizovane su dvije aktivnosti, dvije nijesu realizovane, dok su dvije djelimično realizovane.

Operativni cilj 2.3. „Unaprijeđen ambijent za zapošljavanje i rad LGBTIQ osoba“

Od planiranih aktivnosti, nijedna od pet nije realizovana.

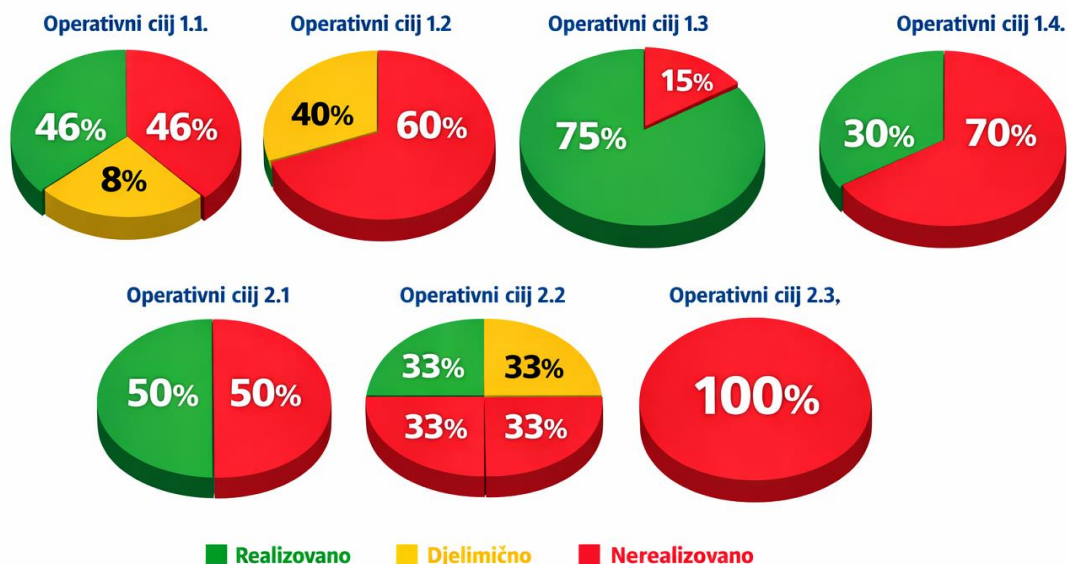
O indikatorima učinka za operativne ciljeve 1.4., 2.1., 2.2. i 2.3. se ne može predstaviti trend, imajući u vidu da nemamo raspoložive podatke, tj. nijesu rađena relevantna istraživanja na osnovu kojih bi mogli uporediti podatke i izvršiti neophodnu analizu.¹

Prikaz aktivnosti prema statusu realizacije

¹ Napomena: O vrijednostima indikatora učinka se detaljnije može vidjeti u poglavlju „Ključna dostignuća“ i tabeli u okviru njega.

Prikaz aktivnosti po operativnim ciljevima

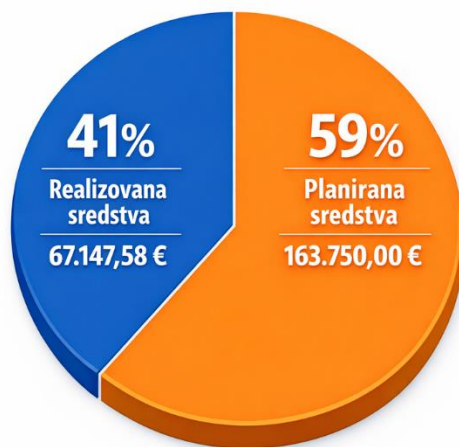
Realizacija Akcionog plana za 2025. godinu pokazuje djelimičan napredak u ostvarivanju strateških ciljeva, uz evidentne razlike u stepenu sprovođenja aktivnosti po pojedinim oblastima. Dok su određeni ciljevi ostvareni kroz dodatne aktivnosti koje nijesu bile predviđene planom, značajan broj planiranih mjera ostao je nerealizovan ili djelimično sproveden. Ovi rezultati ukazuju na potrebu za jačanjem institucionalne koordinacije, obezbjeđivanjem adekvatnih resursa i dosljednijom primjenom zakonskog okvira. Posebnu pažnju u narednom periodu zahtijevaju oblasti koje se odnose na afirmaciju LGBTIQ prava u javnoj upravi, unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite, kao i stvaranje inkluzivnog ambijenta za zapošljavanje i rad. Nastavak sprovođenja Strategije mora biti usmjeren na prevazilaženje identifikovanih izazova i obezbjeđivanje održivog napretka u unapređenju kvaliteta života LGBTI osoba.

Naime, u saradnji sa relevantnim institucijama koje su zadužene za realizaciju aktivnosti iz predmetne Strategije, donešena je odluka da se većina aktivnosti koje su djelimično realizovane i nerealizovane odlože usljed postizanja boljih rezultata ili dobijanja značajnijeg benefita u kontekstu implementacije, poput preciznijeg opredjeljenja finansijskih sredstava ili većeg obuhvata pripadnika ciljnih grupa. Većina nerealizovanih i djelimično realizovanih aktivnosti iz Akcionog plana za 2025. godinu, biće uvrštene u novi dvogodišnji Akcioni plan.

Realizacija Akcionog plana za 2025. godinu finansirana je iz budžeta Crne Gore. Ukupno planirana sredstava za realizaciju aktivnosti u Akcionom planu za 2025. iznosila su 163.750,00 €. Ukupno realizovana sredstva u toku 2025. godine iznosila 67.147,58€. Shodno Zakonu o nevladinim organizacijama, Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je u 2025. godini raspodijelilo je 250.000,00€ nevladinim organizacijama kroz finansiranje 16 projekata NVO u

oblasti zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava-zaštita i unapređenje ljudskih prava LGBTI osoba.

Odnos između planiranih i realizovanih sredstava

Realizovana sredstva: 67.147,58 €

Planirana sredstva: 163.750,00 €

U novembru 2025. godine, u Podgorici je održana 13. po redu Parada ponosa, pod sloganom "Otpor gradi slobodu". Most Milenijum u centru Podgorice bio je osvijetljen u duginim bojama.

Paradi su prisustvovali ministar Ljudskih i manjinskih prava Fatmir Đeka, šef Delegacije EU u Crnoj Gori Johan Satler, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Siniša Bjeković, poslanik Demokratske partije socijalista Ivan Vuković.

Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je zatražilo informaciju od svih koji su, Akcionim planom bili evidentirani, kao nosioci aktivnosti, o obimu i stepenu njihove realizacije u izvještajnom periodu. Svi dobijeni inputi integrisani su u tabelarnu formu koja je sastavni dio Izvještaja. Većina članova Nacionalnog tima je aktivno učestvovala u procesu izvještavanja o realizaciji aktivnosti koje su predviđene Akcionim planom za 2025. godinu. Međutim, neke od institucija koje su Akcionim planom prepoznate kao nadležne u realizaciji aktivnosti, nijesu dale doprinos u realizaciji istih, kao ni u adekvatnom izvještavanju.

II KLJUČNA DOSTIGNUĆA

Tokom 2025. godine Crna Gora je ostvarila niz važnih rezultata u sprovođenju Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba za period 2024-2028.

Na zakonodavnom nivou, najznačajniji iskorak predstavlja **usvajanje Zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije** („Sl. list CG”, br. 3/2026), čime je stvoren sveobuhvatan pravni okvir za zaštitu od diskriminacije po osnovu pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije i drugih ličnih svojstava. Usvajanjem Zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije dodatno je ojačan pravni okvir, jer je po prvi put uveden koncept interseksijske diskriminacije, u skladu sa evropskim standardima. Ovaj zakon je ključan jer omogućava dosljednu primjenu antidiskriminacionih politika i harmonizaciju sa evropskim standardima, a njegovo usvajanje se smatra jednim od najvažnijih uspjeha izvještajnog perioda.

Takođe, donešen je **Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o slučajevima diskriminacije** („Sl. list CG”, br. 44/2026), čime je uspostavljena jedinstvena metodologija za praćenje i izvještavanje o diskriminaciji. Ovaj podzakonski akt omogućava sistematično evidentiranje i analizu slučajeva diskriminacije po svim osnovama, te spostavljanje centralizovane i sistematizovane evidencije predmeta u vezi sa slučajevima prijavljene diskriminacije u Crnoj Gori.

Nacrt novog Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda poslat je Evropskoj komisiji na mišljenje, čime je otvoren proces usklađivanja sa evropskim standardima i jačanja nezavisnosti ove institucije.

Ovi normativni akti čine temelj za dosljednu primjenu politike jednakosti i nediskriminacije LGBTI osoba u Crnoj Gori.

U izvještajnom periodu, pored zakonodavnog okvira, sprovedene su brojne kampanje i edukativne aktivnosti. Naime, sprovedene su obuke za sudije i tužioce, što je rezultiralo povećanjem broja stručnjaka osposobljenih da postupaju u slučajevima diskriminacije i zločina iz mržnje. Postignuta vrijednost se ogleda u jačanju kapaciteta pravosudnog sistema da obezbijedi djelotvornu zaštitu LGBTI osoba. Paralelno s tim, izrađena je analiza sudske prakse, koja je omogućila sistematičan pregled dosadašnjeg postupanja i otvorila prostor za dosljedniju primjenu zakona.

Poseban akcenat stavljen je na senzibilisanje mladih kroz istraživanja i javne događaje.

U obrazovnom sistemu, razvijeni su i predati na akreditaciju programi obuka za nastavnike i stručni kadar o LGBTIQ pravima. Organizovane su obuke i istraživanja za pedagoško-psihološke službe, uz izradu publikacija i edukativnih materijala, čime je unaprijeđeno razumijevanje potreba marginalizovanih mladih.

Na socijalnom planu, obezbijeđena je kontinuirana psihološka i socijalna podrška LGBTI osobama, dok je mreža kontakt osoba u lokalnim samoupravama postala funkcionalna, sa imenovanim predstavnicima u većini crnogorskih opština. Time je osnažen lokalni nivo zaštite i komunikacije sa građanima, što je doprinijelo većoj dostupnosti usluga i povjerenju zajednice.

Vidljivost i javna afirmacija LGBTI prava potvrđena je kroz održavanje **trinaeste Parade ponosa u Podgorici**, pod sloganom „Otpor gradi slobodu“. Ovaj događaj, uz prisustvo predstavnika Vlade, Delegacije EU i drugih institucija, imao je snažan simbolički značaj i pokazao da se LGBTI prava sve više prepoznaju kao dio šireg društvenog i političkog diskursa.

Posebno je važno istaći da su tokom izvještajnog perioda sprovedene i dodatne aktivnosti koje nijesu bile predviđene Akcionim planom, a koje su doprinijele povećanju senzibilisanosti javnosti i jačanju institucionalne otvorenosti. Iako značajan broj planiranih mjera nije realizovan ili je djelimično sproveden, upravo ove dodatne aktivnosti pokazuju fleksibilnost sistema i spremnost da se reaguje na potrebe zajednice.

Iako su ostvareni važni pomaci u zakonodavnom okviru, obrazovanju i pravosuđu, pojedine inicijative u oblasti međunarodne saradnje, kulture i turizma nijesu sprovedene u predviđenom roku. To pokazuje da je napredak vidljiv, ali i da postoje sistemske slabosti koje treba otkloniti kako bi se obezbijedila dosljedna primjena Strategije. Ostvareni rezultati predstavljaju korak naprijed, ali istovremeno naglašavaju potrebu za jačanjem kapaciteta, stabilnijim finansiranjem i boljom koordinacijom među institucijama, kako bi se u narednim godinama obezbijedila potpuna realizacija strateških ciljeva.

U nastavku slijedi pregled realizacije Akcionog plana za 2025. godinu po operativnim ciljevima:

Operativni cilj	Naziv indikatora	Polazna vrijednost	Ostvarena vrijednost (2025.godina)
1.1. Povećan nivo senzibilisanosti opšte populacije za potreba i prava LGBTIQ populacije	1. Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba kvalitetom života 2. Smanjen broj predmeta u radu pred Institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda koji kao diskriminatorni osnov imaju pol, promjenu pola, rodni identitet, seksualnu orijentaciju i/ili interseksualne karakteristike 3. Procenat građana/ki koji imaju negativan stav o LGBTIQ osobama	0% 15	Tokom 2025. godine nije rađeno istraživanje Tokom 2025. godine bilo je 12 pritužbi pred Zaštitnikom (u 7 predmeta utvrđena povreda i date su preporuke, u 2 predmeta nije bilo moguće utvrditi povredu prava, 1 predmet je okončan nepostupanjem, 1 predmet je okončan obustavom, 1 predmet okončan spajanjem). Tokom 2025. godine nije rađeno istraživanje
1.2. Zaokružen pravni okvir u oblasti zaštite LGBTIQ prava i obezbjeđena njegova dosljedna primjena u praksi	Postignut stepen ostvarenja pravne jednakosti i zaštite ljudskih prava LGBTIQ osoba na ILGA Europe Rainbow mapi	48.21%	53%
1.3. Povećan stepen izricanja djelotvornih, proporcionalnih i odvrćajućih sankcija u slučajevima	1. Povećan procenat slučajeva u kojima su prekršaji procesuirani u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije	0.09%	8.73% (od ukupno 103 predmeta, 9 predmeta su prekršaji procesuirani u skladu

diskriminacije, nasilja i dugih oblika napada na LGBTIQ osobe	za 10% u odnosu na 2023. godinu 2. Povećan broj osuđujućih presuda u slučajevima koji su kategorisani kao krivično djelo po osnovu čl.443 Krivičnog zakonika a koji imaju kao osnov seksualnu orijentaciju i rodni identitet	1	sa Zakonom o zabrani diskriminacije) /
1.4. Napravljeni konkretni koraci na polju afirmacije LGBTIQ prava i rodno inkluzivnog jezika unutar sistema javne uprave	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba senzibilisanošću državnih službenika/ca i namještenika/ca za LGBTIQ prava	Do sada nije rađeno istraživanje među pripadnicima/ama LGBTIQ osoba na ovu temu	Tokom 2025. godine nije rađeno istraživanje među pripadnicima/ama LGBTIQ osoba na ovu temu
2.1. Unaprijeđen kvalitet i antidiskriminatorni karakter zdravstvene zaštite za LGBTIQ osobe	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba kvalitetom zdravstvene zaštite	Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku LGBTIQ osoba na ovu temu	Tokom 2025. godine nije rađeno istraživanje među pripadnicima/ama LGBTIQ osoba na ovu temu
2.2. Poboljšana dostupnost i kvalitet usluga socijalne zaštite za LGBTIQ osobe	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba uslugama socijalne zaštite	Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku na ovu temu	Tokom 2025. godine nije rađeno istraživanje među pripadnicima/ama LGBTIQ osoba na ovu temu
2.3. Unaprijeđen ambijent za zapošljavanje i rad LGBTIQ osoba	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba uslovima rada i zapošljavanja	Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku na ovu temu	Tokom 2025. godine nije rađeno istraživanje među pripadnicima/ama LGBTIQ osoba na ovu temu

Na osnovu pregleda rezultata postignutih prema operativnim ciljevima, možemo zaključiti da indikatori nisu mjerljivi iz razloga što tokom 2025. godine nisu sprovedena istraživanja na reprezentativnom uzorku LGBTIQ osoba (zadovoljstvo životom, zdravstvom, socijalnom zaštitom, radom i zapošljavanjem, stavovi građana). Takođe, novi Zakon o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije usvojen je u Skupštini tek 31. decembra 2025. godine, pa njegova primjena nije mogla dati rezultate u toku iste godine. Upravo se očekuje da će od 2026. prekršaji biti češće procesuirani po ovom zakonu, a ne po Zakonu o javnom redu i miru, čime će se obezbijediti preciznija kvalifikacija diskriminacije i jača zaštita LGBTIQ osoba.

Dodatno, skor Crne Gore na ILGA Europe Rainbow mapi u 2026. godini iznosio je 53%, što predstavlja značajan rast u odnosu na 2025. godinu kada je iznosio 49%. Očekuje se da će usvajanje Zakona o pravnom priznavanju roda u 2026. godini značajno podići ovaj rezultat, jer će riješiti jedno od ključnih otvorenih pitanja u oblasti pravne jednakosti. Takođe, potpuna usklađenost zakona i podzakonskih akata sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola kojoj težimo do kraja 2026. godine, će takođe značajno podići pomenuti indeks.

III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

STRATEŠKI CILJ 1	LGBTIQ osobe se osjećaju značajno prihvaćenije u crnogorskom društvu a njihovi potencijali više dolaze do izražaja	
Operativni cilj 1.1.	Povećan nivo senzibilisanosti opšte populacije za potrebe i prava LGBTIQ populacije	
Indikator učinka 1	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba u Crnoj Gori kvalitetom života	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 60%

0		
Indikator učinka 2	Smanjen broj predmeta u radu pred Institucijom Zaštitnika ljudskih prava i sloboda koji kao diskriminatorni osnov imaju pol, promjenu pola, rodni identitet, seksualnu orijentaciju i/ili interseksualne karakteristike	
Početna vrijednost indikatora 15	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 13	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 10
Indikator 3	Procenat građana/ki koji imaju negativan stav o LGBTIQ osobama	
Početna vrijednost indikatora 43%	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 38%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 33%
Dodatna aktivnost 1	Sprovesti kampanju za povećanje stepena prihvatanja TIRV osoba	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Sprovedena kampanja; organizovano 5 diskusija i 5 edukativnih radionica Postignuta vrijednost: Kroz projekat “Pravo na samoodređenje – osnov demokratije”, finansiran od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, NVO Spektra je realizovala kampanju za povećanje stepena prihvatanja TIRV osoba. U okviru ove kampanje, prvi segment video kampanje ostvario je doseg od preko 10.000 ljudi, a sadržaj je distribuiran svim relevantnim medijima i institucijama u Crnoj Gori. Drugi segment kampanje obuhvatao je štampu promotivnog materijala kojim se afirmiše vrijednost samoodređenja kao ključnog elementa za razumijevanje i prihvatanje različitosti. Kreirani su letci (350 primjeraka) i kratka brošura (100 primjeraka). Takođe, organizovano je 5 diskusija o rodu, polu i rodnim ulogama na 3 crnogorska fakulteta: jedna na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost, dvije na Univerzitetu Donja Gorica i jedna na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Ovim aktivnostima obuhvaćen je ukupno 81 student. U okviru istog projekta implementirano je 5 edukativnih radionica o rodu, polu i rodnim ulogama u srednjim školama: dvije u Gimnaziji Kotor, dvije u Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici i jedna u Gimnaziji i Likovnoj školi „Petar Lubarda“. Radionicama je obuhvaćeno ukupno 105 učenika i učenica srednjih škola.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava i NVO Spektra	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	

Status realizacije AAA	REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	/
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO/ 4.555,44 €
Preporuke za naredni period sprovođenja	
Dodatna aktivnost 2	Senzibilisati mlade da uzmu aktivno učešće u promociji i zaštiti LGBTIQ prava
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Postignuta vrijednost: Sprovedeno istraživanje na Fakultetu Političkih Nauka (FPN) u kontekstu prisustva diskriminacije i stereotipa od strane studenata/kinja prema LGBTI zajednici- Kreiran i distribuiran upitnik, istraživanje štampano u 300 primjeraka i distribuirano ciljnoj grupi i zainteresovanim stranama Organizovan javni čas na FPN-u za studente/kinje u cilju prezentacije rezultata istraživanja i otvaranja dijaloga o jednakim ljudskim pravima LGBTI osoba u crnogorskom društvu. Učešće je uzelo 24 studenta/kinje. Kreiran i postavljanjen bilbord (3 mjeseca) u cilju informisanja i podizanja svijesti studenata/kinja i šire javnosti o ljudskim pravima LGBTI osoba. Odabrana lokacija kod Američke ambasade omogućila je da bilbord bude izložen raznovrsnoj kategoriji stanovništva, uključujući studente/kinje, zaposlene u diplomatskom sektoru, posjetioce ambasade, prolaznike i građane/ke koji svakodnevno koriste ovu frekventnu ulicu. Bilbord je vizuelno i konceptualno pažljivo osmišljen, da je jasno i efektno komunicirao ključne vrijednosti inkluzivnog društva. Centralni motiv činio je simbolizujući različitost i jedinstvo, sa natpisima “Obrazovanje”, “Sloboda” i “Podrška”. Kreiran i postavljanjen poster na crnogorskim fakultetima u cilju informisanja i podizanja svijesti studenata/kinja o ljudskim pravima LGBTI osoba-Štampano 100 primjeraka postera.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava i NVO Socijalni centar
Datum početka	I kvartal 2025.

Datum završetka	IV kvartal 2025.
Status realizacije AAA	REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	/
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO/ 3.492,57 EUR
Preporuke za naredni period sprovođenja	
Dodatna aktivnost 3	Pružanje psihološke i socijalne pomoći i podrške za LGBTI osobe
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Postignuta vrijednost: Pružena psihološka podrška i pomoć ciljnoj grupi tokom svih dvanaest mjeseci. Ukupno obuhvaćeno 126 korisnika/ca ciljne grupe. Pružena socijalna podrška i pomoć ciljnoj grupi tokom svih dvanaest mjeseci. Ukupno obuhvaćeno 141 korisnika/ca ciljne grupe.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava i NVO Socijalni centar
Datum početka	I kvartal 2025.
Datum završetka	IV kvartal 2025.
Status realizacije AAA	REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	/
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO/ 6.180 EUR

Preporuke za naredni period sprovođenja	
Dodatna aktivnost 4	Uraditi kvantitativno i kvalitativno istraživanje o stavovima političkih aktera o pravima LGBTI osoba
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Postignuta vrijednost: NVO CeMI je u okviru projekta "Glas za različitost i jednakost: Politička integracija LGBTI zajednice u Crnoj Gori" koje je finansiralo Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava sproveda kvantitativno istraživanje u periodu maj – jun 2025. godine o stavovima donosioca odluka o pravima LGBTI osoba, uključujući pitanja o istopolnom partnerstvu, usvajanju djece, pravu na javno izražavanje seksualnosti, opštem prihvatanju, te zaštiti od diskriminacije i Istraživanje je obuhvatilo kandidate sa izbornih lista za parlamentarne izbore 2023. godine, a popunjeno je 80 upitnika. Podaci pokazuju određeni napredak u odnosu na prethodno istraživanje iz 2016. godine. Tako je 2023. godine 62,8 odsto ispitanika podržalo potpunu implementaciju Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, što predstavlja porast u odnosu na 2016. kada je 42,5 odsto kandidata podržalo pravo na brak za LGBTI osobe. 2016.godine, svega 16% kandidata smatralo je da treba LGBT osobama treba dozvoliti usvajanje djece, dok je preko 53% bilo protiv te ideje. Sada je situacija nešto drugačija. Oko 36% kandidata je za to da se zakonski omogući usvajanje djece istopolnim parovima. Istovremeno, protivljenje je opalo – na oko 29,5% kandidata koji se i dalje tome protive. Ipak, oko 30 odsto ispitanika i dalje odbija da odgovori na to pitanje, što pokazuje koliko je ono i dalje politički osjetljivo. Istraživanje takođe pokazalo da sve više kandidata podržava prava LGBTI osoba bez obzira na evropske integracije – 67,5 odsto u 2023. u odnosu na 51,9 odsto u 2016. godini. Međutim, 9 odsto i dalje smatra da LGBTI osobama ne treba dati nikakva prava, dok je 15,4 odsto podršku usloвило evropskim putem Crne Gore. Zabrinjavajući je i izostanak javno autovanih LGBTI političara, što, prema mišljenju 55,1 odsto ispitanika, predstavlja prepreku za suštinski napredak i ostvarenje prava LGBTI zajednice. Nalazi istraživanja su dostupni na sljedećem linku: https://cemi.org.me/me/post/istrazivanje-moja-prava-su-i-tvoja-prava-1306 Nakon toga, urađeno je i kvalitativno istraživanje, 8 dubinskih intervjua sa predstavnicima medija, NVO, Uprave policije, Sekretarijata za socijalno staranje, Ombudsmana. Nalazi kvalitativnog istraživanja su dostupni na sljedećem linku: https://cemi.org.me/me/post/analiza-stavova-politicara-o-inkluziji-lgbti-osoba-na-politickoj-sceni-crne-gore-1302 Rezultati istraživanja predstavljeni su na konferenciji za medije, bbjavljeni u najmanje 5 medija i na najmanje 3 društvene mreže. Takođe, urađena je i Analiza o stavovima političara o inkluziji LGBTI osoba na političkoj sceni Crne Gore, koja je dostupna na sljedećem linku:

	https://cemi.org.me/storage/uploads/U1PATNGqPBDd9LLRcOLJ6FFVCpEfPFKUJqQ3cofj.pdf	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava i NVO CEMI	
Datum početka	I kvartal 2025	
Datum završetka	IV kvartal 2026.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	/	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO/ 8.702,92 €	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Mjera 1.1.1.	Sprovedena analiza sadržaja udžbenika i dopunskih nastavnih materijala u osnovnim i srednjim školama iz ugla tretiranja LGBTIQ tematike	
Indikator rezultata	Identifikovani i uklonjeni svi diskriminatorni sadržaji prema LGBTIQ osobama u udžbenicima i dopunskim nastavnim materijalima na nivou osnovnog i srednjeg obrazovanja	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 0	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1
Aktivnost 1.1.1.1.	Formirana radna grupa za sprovođenje analize sadržaja udžbenika i dopunskih nastavnih materijala u cilju identifikovanja mogućih diskriminatornih sadržaja prema LGBTIQ osobama.	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Pripremljen plan rada sa jasno definisanim rokovima Postignuta vrijednost: Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija nije dostavilo odgovor u vezi realizacije ove aktivnosti.	
Institucije odgovorne za	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija u partnerstvu sa Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva	

spvođenje aktivnosti		
Datum početka	III kvartal 2024.	
Datum završetka	II kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za spvođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	5,000.00 EUR	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period spvođenja	Preporučuje se Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija da u narednom periodu obezbijedi blagovremeno dostavljanje informacija o realizaciji aktivnosti, kao i da preduzme konkretne korake radi realizacije predmetne aktivnosti.	
Mjera 1.1.2.	Unaprijeđen nivo znanja nastavnika/ca u osnovnim i srednjim školama na temu LGBTIQ prava	
Indikator rezultata 1	Najmanje 10% nastavnika/ca u osnovnim i srednjim školama pohađalo akreditovanu obuku na temu LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	5%	10%
Indikator rezultata 2	Povećan nivo znanja polaznika/ca obuke najmanje 40%, 6 mjeseci nakon završetka obuke	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	40%	40%
Aktivnost 1.1.2.1.	Akreditovati program obuke za nastavnike/ce i stručni kadar na temu LGBTIQ prava	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Akreditovana dva programa obuke- jedan za osnovne a drugi za srednje škole Postignuta vrijednost: NVO Asocijacija Spektra je kroz projekat 'Pravo na samoodređenje – pravo svih', koji je finansiran od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava kreirala program obuke za akreditaciju, za nastavno osoblje u osnovnim i srednjim školama radi, unapređenja njihovih kompetencija za senzibilisan i informisan pristup LGBTI temama, sa posebnim naglaskom na TIRV teme. Program nije namijenjen isključivo nastavnicima i nastavnicama, već obuhvata i	

	profesionalno-pedagoške službe, direktore/ke, kao i vaspitače i vaspitačice, uključujući i zaposlene u domovima učenika. Program je predat na akreditaciju Zavodu za školstvo, ali se još uvijek očekuje formiranje komisije koja će donijeti odluku o akreditaciji. U okviru projekta „Znanjem ka jednakosti LGBTIQ osoba“, koji realizuje Kvir Montenegro, uz finansijsku podršku Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, izrađen je program obuke za nastavni kadar o radu sa LGBTIQ osobama pod imenom “Jačanje kapaciteta i vještina nastavnog kadra za rad sa roditeljima i/ili starateljima LGBTIQ+ učenika/ca”. Program je predat nadležnim institucijama i nalazi se u završnoj fazi postupka akreditacije.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija u partnerstvu sa Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva
Datum početka	III kvartal 2024.
Datum završetka	II kvartal 2025.
Status realizacije AAA	REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	2,000.00 EUR
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO/ 1.000 €
Preporuke za naredni period sprovođenja	
Aktivnost 1.1.2.2.	Organizovati akreditovane obuke na temu LGBTIQ prava za nastavnike/ce u osnovnim i srednjim školama
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 5% nastavnika/ca u osnovnim i srednjim školama pohađalo obuke Postignuta vrijednost: NVO CEDEM je kroz projekat „U Jarkim Bojama: Promocija i zaštita prava LGBTI zajednice u Crnoj Gori“ koji je finansijski podržan od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava održao dvodnevnu obuku na temu: "Inkluzija u pravdi: Poštovanje prava i unapređenje ravnopravnosti LGBTI", za 20 mladih osoba, prvenstveno studenata/kinja društvenih nauka. Analizirane su konkretne situacije i sudske prakse povezane s diskriminacijom prema LGBTI osobama,

	kako bi se sagledale realne situacije s kojima se suočavaju. Studenti/kinje su radili/e u manjim grupama na zadacima koji promovišu ravnopravnost i toleranciju. Izvještaj o održanoj radionici dostupan je na sajtu: https://www.cedem.me/vijesti/studenti-fpn-a-i-udg-a-o-inkluziji-u-pravdi-kako-unaprijediti-ravnopravnost-lgbti/	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Zavod za školstvo (za osnovne škole) Centar za stručno obrazovanje (za srednje škole)	
Datum početka	II kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	DJELIMIČNO REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	10,000.00 EUR	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO/840.00 EUR	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Nastaviti sa realizacijom obuka do postizanja planiranog obuhvata.	
Mjera 1.1.3.	Unaprijeđen nivo znanja stručnog kadra osnovnim i srednjim školama na temu LGBTIQ prava	
Indikator rezultata 1	Cjelokupan stručni kadar u osnovnim i srednjim školama prošao akreditovanu obuku na temu LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 80	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 160
Indikator rezultata 2	Povećan nivo znanja polaznika/ca obuke najmanje 40%, 6 mjeseci nakon završetka obuke	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40%

Aktivnosti 1.1.3.1.	Organizovati akreditovane obuke na temu LGBTIQ prava za stručni kadar u osnovnim i srednjim školama
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 50% stručnog kadra pohađalo obuke Postignuta vrijednost: NVO Forum Progres je kroz projekat „Edukacija i umrežavanje za bolju budućnost mladih u Crnoj Gori” koje je finansiralo Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije sprovedo istraživanje "Percepcija i stanje marginalizovanih mladih u školama Crne Gore: Perspektiva pedagoško-psiholoških službi". Prikupljeni podaci, učešće uzelo 32 stručna radnika/ce. Sačinjena je publikacija „Škola za sve" sa rezultatima istraživanja i preporukama za dalji profesionalni i institucionalni razvoj. Štampano u 150 primjeraka. Na osnovu rezultata sprovedenog istraživanja kreiran je edukativni modul objavljen u digitalnoj verziji na zvaničnom sajtu Organizacije, podijeljen sa stručnim saradnicima i promovisan unutrašnjim kanalima organizacije podnosioca i partnera. U julu 2025. godine u Kolašinu je organizovana dvodnevna obuka za pedagoško-psihološke službe iz sjeverne regije (Žabljak). Rekrutovano 7 učesnika/ca za obuku prilikom komunikacija sa pedagoško- psihološkim službama. Takođe, u oktobru 2025. godine u Sutormoru je organizovana dvodnevna obuke za pedagoško-psihološke službe iz južne regije (Ulcinj). Rekrutovano 6 učesnika/ca za obuku prilikom komunikacija sa pedagoško- psihološkim službama. Dodatno, u novembru 2025. godine u Kolašinu je organizovana dvodnevna obuka umrežavanja za pedagoško-psihološke službe i zaposlene centara za socijalni rad (Kolašin). Rekrutovano 15 učesnika/ca za obuku prilikom komunikacija sa pedagoško- psihološkim službama i centrima za socijalni rad. Nakon toga, kreiran je izvještaj, štampa i desiminacija izvještaja o potrebama marginalizovanih mladih osoba i njihovih porodica, sa osvrtom na nalaze i preporuke stručnih lica iz pedagoško-psiholoških službi i centara za socijalni rad. Izvještaj je štampan u 200 primjeraka. Kreiran je informativno-edukativni video sadržaj o stanju i potrebama mladih osoba iz marginalizovanih društvenih zajednica i njihovih porodica- Tokom mjeseca novembra je završena produkcija i izrada video sadržaja, nakon čega je postavljen na veb stranici podnosioca projekta, društvenim mrežama i kanalima organizacije. Ima više od hiljadu pregleda na društvenim mrežama.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije u saradnji sa NVO Forum Progres Zavod za školstvo (za osnovne škole) Centar za stručno obrazovanje (za srednje škole)
Datum početka	II kvartal 2025.
Datum završetka	IV kvartal 2025.
Status realizacije AAA	REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za	2,000.00 EUR

spvođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja		
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	11.160,68 EUR/Budžet Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije kroz projekat koji je realizala NVO Forum Progres	
Preporuke za naredni period spvođenja	Nastaviti sa realizacijom predmetnih obuka do postizanja planiranog obuhvata.	
Mjera 1.1.4.	Povećan nivo senzibilisanosti studenata/kinja Policijske akademije za LGBTIQ prava	
Indikator rezultata	Predmet Ljudska prava i etika obrađuje teme o pravima LGBTIQ osoba o govoru mržnje	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 0	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine U licencirani program Ljudska prava i etika inkorporirana tema LGBTIQ prava i govora mržnje
Aktivnosti 1.1.4.1.	Inicirati izmijene nastavnog plana i program predmeta Ljudska prava i etika	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Usvojene izmjene od strane nadležnog tijela Postignuta vrijednost: Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija nije dostavilo odgovor u vezi realizacije ove aktivnosti.	
Institucije odgovorne za spvođenje aktivnosti	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija u partnerstvu sa Policijskom akademijom	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za spvođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	2,000.00 EUR	

Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija da u narednom periodu obezbijedi blagovremeno dostavljanje informacija o realizaciji aktivnosti, kao i da preduzme konkretne korake radi realizacije predmetne aktivnosti.	
Mjera 1.1.5.	LGBTIQ osobe osnažene za sopstveni kulturni izražaj	
Indikator rezultata	Broj podržanih projekata u oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva koji se tiču LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 5	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 10
Aktivnosti 1.1.5.1.	Obezbjediti podršku projektima koji se bave LGBT temama na konkursima Ministarstva kulture i medija	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Raspisan javni konkurs za finansiranje projekata i programa NVO koji se bave LGBTIQ temama Postignuta vrijednost: Aktivnost nije realizovana, a nadležna institucija nije dostavila relevantne podatke o razlogu zbog kojeg ista nije realizovana, kao i o preporukama za naredni period sprovođenja strateškog dokumenta. Nadležna institucija je naglasila da navedena aktivnost ne može biti realizovana, bez daljeg obrazloženja.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo kulture i medija Crne Gore	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Nije dostavljen novi rok za realizaciju aktivnosti.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja		

Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se preispitivanje opravdanosti i izvodljivosti aktivnosti, posebno imajući u vidu da ista nije predložena od strane nadležne institucije za naredni planski period.	
Mjera 1.1.6.	Prevodi kapitalnih djela u oblasti queer istorije i kulture dostupni najširoj javnosti	
Indikator rezultata	Najmanje dva kapitalna djela u oblasti queer kulture prevedeni na crnogorski jezik	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 2
Aktivnosti 1.1.6.1.	Priprema radova o queer teoriji	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Selektovana dva kapitalna djela u oblasti queer kulture i istorije koja će biti prevedena na crnogorski jezik Postignuta vrijednost: Aktivnost nije realizovana, a nadležna institucija nije dostavila relevantne podatke o razlogu zbog kojeg ista nije realizovana, kao i o preporukama za naredni period sprovođenja strateškog dokumenta. Nadležna institucija je naglasila da navedena aktivnost ne može biti realizovana, bez daljeg obrazloženja.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo kulture i medija Crne Gore	
Datum početka	IV kvartal 2024.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Nije dostavljen novi rok za realizaciju aktivnosti.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	12.000 EUR/Budžet	

Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se preispitivanje opravdanosti i izvodljivosti aktivnosti, posebno imajući u vidu da ista nije predložena od strane nadležne institucije za naredni planski period.	
Mjera 1.1.7.	Uspostavljen normativni okvir za saradnju sa zemljama iz regiona i EU na polju razmjene mladih, uključujući i tretiranje LGBTIQ problematike	
Indikator rezultata	Potpisana najmanje dva Sporazuma o saradnji sa zemljama iz okruženja i zemljama EU kojima se reguliše razmjena mladih i koji uključuju LGBT tematiku kao jedan od članova	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 2
Aktivnosti 1.1.7.1.	Formirati radnu grupu za izradu predloga Sporazuma o saradnji sa zemljama iz regiona i EU na polju razmjene mladih, uključujući i oblast LGBTIQ prava	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Broj sporazuma Postignuta vrijednost: Ministarstvo sporta i mladih još uvijek nije razvilo model razmjene mladih, što se očekuje u 2026. godini, budući da je aktivnost prisutna i u Akcionom planu Strategije za mlade za 2025-2026 godinu.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo sporta i mladih	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	II kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	II-III kvartal 2026	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nisu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	

Preporuke za naredni period sprovođenja	Kada se razvije model razmjene, imaćemo mogućnost da uspostavimo saradnju sa inostranim partnerima u ovoj oblasti.	
Mjera 1.1.8.	Pokrenute inicijative za podsticaj i razvoj LGBTIQ turizma	
Indikator rezultata	Izrađen najmanje jedan plan valorizacije LGBTIQ turističkog potencijala i započela njegova primjena	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1
Aktivnosti 1.1.8.1.	Uraditi program razvoja turističke ponude za LGBTI turiste	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Usvojen Program Postignuta vrijednost: Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera nakon više upita i urgencija za dostavljanje informacija nije dostavilo odgovor u vezi realizacije ove aktivnosti.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera	
Datum početka	IV kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja		
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se Ministarstvu turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera da u narednom periodu obezbijedi blagovremeno dostavljanje informacija o realizaciji aktivnosti, kao i da preduzme konkretne korake radi realizacije predmetne aktivnosti.	
Operativni cilj 1.2.	Zaokružen pravni okvir u oblasti zaštite LGBTIQ prava i obezbjeđena njegova dosljedna primjena u praksi	

Indikator učinka	Postignut stepen ostvarenja pravne jednakosti i zaštite ljudskih prava LGBTIQ osoba na ILGA Europe Rainbow mapi	
Početna vrijednost indikatora 48.21%	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 63%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 87%
Mjera 1.2.1.	Obezbjeđene normativne pretpostavke za punu primjenu Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola	
Indikator rezultata	Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata dostupne na web stranici Vlade i Skupštine Crne Gore	
Početna vrijednost indikatora Nijesu usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata dostupne na web stranici Vlade i Skupštine Crne Gore	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata dostupne na web stranici Vlade i Skupštine Crne Gore
Aktivnosti 1.2.1.1.	Usklađivanje povezanih zakona i podzakonskih akata sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Formirana radna grupa Pripremljen plan usklađivanja Postignuta vrijednost: Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava je, u cilju pripreme sveobuhvatne informacije za Vladu, u martu 2026. godine uputilo dopise resornim ministarstvima radi dostavljanja podataka o stepenu harmonizacije propisa iz njihove nadležnosti. U oblasti socijalne politike usklađeni su Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju i Zakon o socijalnoj i dječijoj zaštiti. U oblasti rada, Zakon o radu usklađen je sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola i nalazi se u skupštinskoj proceduri. U oblasti pravosuđa usklađeni su Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o parničnom postupku, Zakon o vanparničnom postupku, Krivični zakonik, Zakon o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu. Ovim izmjenama životni partneri su terminološki i suštinski izjednačeni sa bračnim supružnicima u postupcima i pravima. Terminološka usklađivanja izvršena su u Zakonu o sudovima, Zakonu o Sudskom savjetu i sudijama, Zakonu o Državnom tužilaštvu, Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći i Zakonu o javnim izvršiteljima, čime je obezbijeđena dosljedna upotreba pojma „životni partner“. U procesu je usaglašavanje Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i Zakonika o krivičnom	

	postupku, koje se usaglašavaju sa Evropskom komisijom. Imajući u vidu član 66 Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, kojim je propisano da se na pitanja nasljeđivanja partnera shodno primjenjuju propisi kojim se uređuje nasljeđivanje, uz izjednačavanje partnera sa bračnim supružnikom, ocijenjeno je da nije potrebno vršiti izmjene Zakona o nasljeđivanju. Istovremeno, u odnosu na Zakon o notarima, planirano je njegovo usklađivanje do kraja 2026. godine. Takođe, Zakon o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti stupio je na snagu 9. decembra 2025. godine, te će se podzakonski akti za njegovo sprovođenje donijeti u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu Zakona. Dodatno, Zakon o naknadi štete žrtvama krivičnih djela ne zahtijeva dodatno usklađivanje. U oblasti zdravstvene zaštite usklađeni su Zakon o obaveznom zdravstvenom osiguranju, Zakon o zdravstvenoj zaštiti. U oblasti fiskalne zaštite, usklađeni su Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakon o porezu na nepokretnosti. Predlog zakona o dopunama Zakona o porezu na promet nepokretnosti je usaglašen u Vladi, ali nije dostavljen Skupštini zbog proceduralnog zastoja. Najveći izazovi ostaju u oblasti unutrašnjih poslova, te predstoji ozbiljan posao kako bi svi građani, bez obzira na partnerski status, uživali jednaku pravnu zaštitu.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo pravde, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo finansija
Datum početka	I kvartal 2025.
Datum završetka	IV kvartal 2025.
Status realizacije AAA	DJELIMIČNO REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026.
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	5,000.00 EUR/Budžet
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva

Preporuke za naredni period sprovođenja	Ministarstvo će u drugom kvartalu ove godine pripremiti Informaciju o usklađenosti zakonodavstva sa Zakonom o životnom partnerstvu lica istog pola, sa kojom će upoznati Vladu CG, i na taj način još jednom podsjetiti resore čiji su zakoni i podzakonski akti još uvijek neusaglašeni sa predmetnim zakonom, na obavezu koju imaju.	
Mjera 1.2.3.	Usvojen predlog Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja	
Indikator rezultata	Usvojen predlog Zakona dostupan na web stranici Skupštine Crne Gore	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1
Aktivnost 1.2.3.1.	Utvrđiti predlog Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Predlog Zakona predat u skupštinsku proceduru Postignuta vrijednost: Tekst Predloga zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja prošao je širok krug konsultacija sa resorima, organizacijama civilnog društva i međunarodnim partnerima i dobio pozitivne ocjene Evropske komisije. Ovaj zakon omogućiće transrodnim osobama da legalno promijene svoju oznaku pola i jedinstvenog matičnog broja u dokumentima bez potrebe za sterilizacijom, koja je trenutno preduslov za to. Ova praksa nehumanog postupanja predstavlja direktno kršenje prava transrodnih osoba, te je uz to što je nehumana i ponižavajuća. Predlog je razmatran na Vladinim tijelima, ali još uvijek nije usvojen. Usvajanje Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja planirano je do kraja II kvartala 2026. godine.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Vlada Crne Gore	
Datum početka	IV kvartal 2024.	
Datum završetka	IV kvartal 2024.	
Status realizacije AAA	DJELIMIČNO REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planir	Nijesu potrebna finansijska sredstva	

ani izvor finansiranja		
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Potrebno je obezbijediti pravovremeno usvajanje Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja u Skupštini Crne Gore do kraja II kvartala 2026. godine. Paralelno sa zakonodavnim postupkom, preporučuje se jačanje komunikacije sa poslanicima i javnim kampanjama kako bi se osigurala podrška i razumijevanje značaja Zakona.	
Mjera 1.2.4.	Obezbjeđene normativne pretpostavke za punu primjenu Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja	
Indikator rezultata	Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata doszupne na veb stranici Vlade i Skrupštine Crne Gore	
Početna vrijednost indikatora Nijesu usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Usvojene izmjene i dopune svih potrebnih zakonskih i podzakonskih akata
Aktivnost 1.2.4.1.	Usklađivanje povezanih zakona i podzakonskih akata sa Zakonom o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Formirana radna grupa Pripremljen plan usklađivanja Postignuta vrijednost: Budući da Zakon nije usvojen u planiranom roku, ova aktivnost je odložena.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo unutrašnjih poslova , Ministarstvo pravde, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo finansija	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026.	
Sredstva planirana za	5,000.00 EUR/ budžet	

spvođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva.
Preporuke za naredni period spvođenja	Nakon usvajanja Zakona, pristupiće se formiranju Radne grupe koja je uraditi plan usklađivanja povezanih zakona i podzakonskih akata sa Zakonom o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja.
Aktivnost 1.2.4.2.	Pripremiti plan obuka za primjenu Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Plan obuka iskomuniciran sa organizatorima obuka Postignuta vrijednost: Budući da Zakon nije usvojen u planiranom roku, ova aktivnost je odložena.
Institucije odgovorne za spvođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa Zajednicom opština, Udruženjem matičara/ki i Upravom za ljudske za ljudske resurse
Datum početka	I kvartal 2025.
Datum završetka	II kvartal 2025.
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	II-III kvartal 2026.
Sredstva planirana za spvođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva
Preporuke za naredni period spvođenja	S obzirom da Zakon o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja još nije usvojen, preporučuje se da se u narednom periodu aktivnosti fokusiraju na završetak zakonodavnog procesa i njegovo usvajanje u Skupštini Crne Gore. Paralelno, potrebno je započeti pripremne korake za izradu plana obuka, uključujući identifikaciju ciljnih grupa (sudije, tužioci, službenici uprave), definisanje tematskih modula i obezbjeđivanje saradnje sa relevantnim institucijama i organizacijama. Time će se omogućiti da odmah nakon usvajanja zakona obuke budu spremne za spvođenje, čime se obezbjeđuje efikasna i dosljedna primjena novih pravnih standarda.

Aktivnost 1.2.4.3.	Pokrenuti ciklus obuka za primjenu Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Organizovane obuke za zaposlene u Područnim jedinicama MUP-a zadužene za lična stanja i isprave u svim lokalnim samoupravama o primjeni Zakona o pravnom prepoznavanju rodnog identiteta na osnovu samoodređenja Postignuta vrijednost: Veza sa aktivnosti br. 1.2.2.5. Budući da Zakon nije usvojen u planiranom roku, ova aktivnost je odložena.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa Upravom za ljudske resurse	
Datum početka	III kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	10,000.00 EUR/ Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava- 5,000.00 EUR Budžet Uprave za ljudske resurse-5,000.00 EUR	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Usvajanje Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja planirano je do kraja II kvartala 2026. godine, nakon čega će se pristupiti realizaciji obuka.	
Operativni cilj 1.3.	Povećan stepen izricanja djelotvornih, proporcionalnih i odvrćajućih sankcija u slučajevima diskriminacije, nasilja i dugih oblika napada na LGBTIQ osobe	
Indikator učinka 1.	Povećan procenat slučajeva u kojima su prekršaji procesuirani u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije za 10% u odnosu na 2023. godinu	
Početna vrijednost indikatora 0.09%	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 5%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 10%
Indikator učinka 2.	Povećan broj osuđujućih presuda u slučajevima koji su kategorisani kao krivično djelo po osnovu čl.443 Krivičnog zakonika a koji imaju kao osnov seksualnu orijentaciju i rodni identitet	

Početna vrijednost indikatora 1	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 3	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 5
Mjera 1.3.2.	Podstaknuta stručna diskusija o efektima izricanja kazne rada u javnom interesu u borbi za prava LGBTIQ osoba	
Indikator rezultata	U agende obuka COSDT-a koje se tiču LGBTIQ prava uvrštena tema izricanja kazne rada u javnom interesu u slučajevima diskriminacije, nasilja i drugih oblika napada na LGBTIQ osobe	
Početna vrijednost indikatora Agende postojećih obuka ne uključuju ovu temu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Agende svih obuka sadrže temu izricanja kazne rada u javnom interesu	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Agende svih realizovanih obuka sadrže temu izricanja kazne rada u javnom interesu
Aktivnosti 1.3.2.2.	Organizovano savjetovanje sa sudijama/tkinjama i tužiocima/teljama na temu kaznene politike u slučajevima diskriminacije, nasilja i drugih oblika napada na LGBTIQ osobe	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 20 sudija/tkinja i tužilaca/teljki prisustvovalo savjetovanju Postignuta vrijednost: Tokom 2025. godine održane su četiri obuke na teme zabrane diskriminacije, prava na privatnost i zaštite prava LGBTIQ osoba. Jedna obuka je realizovana u saradnji sa nevladinim sektorom, dok su tri organizovane samostalno u okviru Programa za kontinuiranu obuku sudija i tužilaca. Na obukama je učestvovalo ukupno 45 učesnika, među kojima 13 sudija i 9 državnih tužilaca, što je glavni indikator uspjeha programa. Pored njih, prisustvovali su kandidati za pravosudne funkcije, savjetnici u sudovima i tužilaštvima, predstavnici policije, Ministarstva pravde i nevladinih organizacija. Teme su obuhvatale praksu Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa zabranom diskriminacije i pravom na privatnost, procesuiranje zločina iz mržnje, govor mržnje, zaštitu žrtava nasilja, kao i prava osoba sa invaliditetom i LGBTIQ zajednice. Ovim aktivnostima unaprijeđeni su kapaciteti sudija i tužilaca da prepoznaju i procesuiraju slučajeve diskriminacije i nasilja, te da u svom radu dosljedno primjenjuju domaće i međunarodne standarde ljudskih prava. Takođe, NVO CEDEM je, u okviru projekta „U Jarkim Bojama: Promocija i zaštita prava LGBTI zajednice u Crnoj Gori“ koji je finansijski podržan od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, u maju 2025. godine održao obuku za predstavnike sudstva i tužilaštva o pravima LGBTI osoba. Obuka je podrazumijevala predavanja i diskusije o relevantnim zakonima i pravnim principima koji se odnose na LGBTI prava, studije slučaja i analize presedana koji su vezani za diskriminaciju LGBTI osoba u pravosudnom sistemu, interaktivne radionice o prepoznavanju predrasuda i stereotipa u sudskom postupku i kako ih prevazići i simulacije sudskih procesa sa scenarijima koji se tiču prava LGBTI	

	osoba, okupivši predstavnike/ce sudstva (4) i državnog tužilaštva Crne Gore (9) , kao i predstavnike/ce Uprave policije (5). Izvještaj o obuci je dostupan na linku: https://www.cedem.me/vijesti/organizovana-obuka-o-zastiti-prava-lgbti-osoba-u-kolasinu/ Takođe, u okviru istog projekta izrađena je i analiza sudske prakse u Crnoj Gori u vezi sa zaštitom prava LGBTI osoba u prethodnih 5 godina. Za potrebu izrade ove analize prikupljene su sudske presude i relevantna pravna dokumenata iz arhiva sudova i drugih relevantnih izvora, napravljena je kritička analiza presuda kako bi se identifikovala ključna pravna pitanja, pravne praznine i izazovi i pripremljen je detaljni izvještaj koji sadrži analizu i zaključke izvedene iz analize sudske prakse. Autor analize je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, Siniša Bjeković. Analiza je dostupna na linku: https://www.cedem.me/wp-content/uploads/2025/06/Analiza-sudske-prakse-u-Crnoj-Gori-u-vezi-sa-zastitom-prava-LGBTI-osoba.pdf U okviru ove aktivnosti kreiran je informativni i edukativni sadržaj o osnovnim konceptima LGBTI prava i statistici koja se odnosi na izazove sa kojima se LGBTI osobe suočavaju, brendirana je kampanja koja je podrazumijevala vizuale i video sadržaj na aktuelne teme i koji je služio podsticanju aktivizma i interakcije javnosti. Kampanja je dostupna na društvenim mrežama putem linka: https://www.instagram.com/p/DLHmVZzKMAg/?hl=en
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
Datum početka	II kvartal 2025.
Datum završetka	IV kvartal 2025.
Status realizacije AAA	REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	1,000.00 EUR/Budžet
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	5.836,03 EUR/ budžet Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu 4.105,00 EUR/ budžeti partnerskih organizacija 7.137,40 EUR/ Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO

Preporuke za naredni period sprovođenja		
Mjera 1.3.3.	Obezbjeđene normativne i tehničke pretpostavke za uspostavljanje jedinstvene elektronske baze podataka o svim slučajevima diskriminacije po svim osnovama, uključujući i rod	
Indikator rezultata	Elektronska baza podataka o slučajevima diskriminacije funkcionalna i dostupna svim organima koji su obavezani na izvještavanje o predmetima sa elementima diskriminacije shodno izmijenjenom Pravilniku o načinu vođenja posebne evidencije o prijavljenim slučajevima diskriminacije	
Početna vrijednost indikatora Ne postoji jedinstvena elektronska baza podataka	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Ne postoji jedinstvena elektronska baza podataka	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Uspostavljena jedinstvena elektronska baza podataka
Aktivnost 1.3.3.1.	Formirana radna grupa za izradu novog Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja posebne evidencije o slučajevima prijavljene diskriminacije	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Usvojen Pravilnik Postignuta vrijednost: Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja posebnih evidencija o prijavljenim slučajevima diskriminacije ("Službeni list Crne Gore", br. 044/26), je usvojen u martu 2026. godine. On predstavlja podzakonski akt kojim se uređuje način sprovođenja odredaba Zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	
Datum početka	III kvartal 2024.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	2,000.00 EUR/budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Donatroska sredstva SE	

Preporuke za naredni period sprovođenja	
Aktivnost 1.3.3.2.	Izrada Uputstva za institucije za prikupljanje, obradu i prezentaciju podataka prema metodologiji definisanoj Pravilnikom
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Sudovi, državna tužilaštva, organi za prekršaje, organi uprave nadležni za policijske poslove i inspekcijski organi upoznati sa sadržajem Uputstva Postignuta vrijednost: Veza sa aktivnosti br. 1.3.3.1. Budući da je Pravilnik donešen u martu 2026. godine, Uputstva još uvijek nisu izrađena. Planirane su obuke predstavnika/ca sudstva, tužilaštva, organa za prekršaje, policijskih i inspekcijskih organa uz podršku Savjeta Evrope, na kojim će učesnici biti upoznati sa metodologijom propisanom Pravilnikom.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava
Datum početka	I kvartal 2025.
Datum završetka	II kvartal 2025.
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	2,000.00 EUR/budžet
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva.
Preporuke za naredni period sprovođenja	Gore navedene obuke planirane za jun 2026. godine.
Aktivnost 1.3.3.3.	Izrada Vodiča za upoznavanje sa ljudskim pravima LGBTI osoba
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Izrađen vodič i odštampan u 100 primjeraka Postignuta vrijednost: NVO Forum Progres je u okviru projekta „Zakoni su tu da se koriste!“ koji je finansiralo Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava kreirala analizu korišćenja dostupnih zakonskih rješenja (Član 34a st 4 Zakon o zabrani diskriminacije i član 42a Krivičnog Zakonika Crne Gore) u kontekstu pravosnažno riješenih presuda u slučajevima LGBTI zajednice (za period od poslednje 3 godine) - Analiza je

	štampana u 300 primjeraka, distribuirana ciljnoj grupi, promovisana putem saopštenja i društvenih mreža organizacije. Takođe, u junu 2025. godine organizovana je nacionalna konferencije “Iskustva, izazovi i prepreke u primjeni dostupnih zakonskih mehanizama zaštite LGBTI osoba od diskriminacije, govora i zločina učinjenih iz mržnje) - Realizovana konferencija,. uz prisustvo 14 učesnika/ca (predstavnici/e civilnog sektora, sudije, predstavnici/e Uprave policije i medija). Realizacija aktivnosti promovisana putem zvaničnog sajta organizacije, na društvenim mrežama kao i medijskim kanalima. Takođe, objavljena je informativna video kampanja i kampanja na komunikacionim kanalima organizacije. U okviru istog projekta, pružana je besplatna pravna podrška za 112 LGBTI osoba sa iskustvom nasilja, govora i zločina iz mržnje kao i diskriminacije učinjene uslied seksualne orijentacije/rodnog identiteta.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u saradnji sa NVO Forum Progres	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	II kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	2,000.00 EUR/budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	6.867,54 EUR/Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava kroz projekat koji je realizovala NVO Forum Progres	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Operativni cilj 1.4.	Napravljeni konkretni koraci na polju afirmacije LGBTIQ prava i rodno inkluzivnog jezika unutar sistema javne uprave	
Indikator učinka	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba senzibilisanošću državnih službenika/ca i namještenika/ca za LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
Do sada nije rađeno istraživanje među pripadnicima/am	Najmanje 40% ispitanika/ca u potpunosti zadovoljno senzibilisanošću javne uprave za LGBTIQ prava	Najmanje 60% ispitanika/ca u potpunosti zadovoljno senzibilisanošću javne uprave za LGBTIQ prava

a LGBTIQ osoba na ovu temu		
Mjera 1.4.1.	Pripremljene smjernice za afirmaciju LGBTIQ prava unutar sistema državne uprave	
Indikator rezultata	Šefovi Biroa za odnose sa javnošću Vlade i PR službi ministarstava Crne Gore upoznati sa sadržajem smjernica	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1
Aktivnost 1.4.1.1.	Formirati radnu grupu za izradu smjernica za afirmaciju LGBTIQ prava i korišćenje rodno inkluzivnog jezika u internoj i eksternoj komunikaciji	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Pripremljen nacrt dokumenta Postignuta vrijednost: Zbog nedostatka finansijskih sredstava, ova aktivnost nije realizovana tokom 2025. godine, te je odložena za 2026. godinu.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	
Datum početka	III kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026. godine	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	1,000.00 EUR/budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se formiranje radne grupe u III kvartalu 2026. godine	
Mjera 1.4.2.	Povećan nivo sezibilisanosti visoko rukovodnog kadra u ministarstvima i drugim organima uprave o LGBTIQ pravima	
Indikator rezultata	Najmanje 50% visoko rukovodnog kadra pohađalo akreditovanu obuku o LGBT pravima i upotrebi rodno - inkluzivnog jezika u internoj i eksternoj komunikaciji	

Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0 (2024.g)	40	76
Aktivnost 1.4.2.1.	Organizovati dvije obuke za visoko rukovodni kadar na temu LGBTIQ prava i korišćenja rodno inkluzivnog jezika u internoj i eksternoj komunikaciji	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 40 zaposlenih iz kategorije visoko rukovodnog kadra pohađalo obuku Postignuta vrijednost: Planirane aktivnosti nijesu sprovedene usljed nedostatka finansijskih sredstava, odnosno ograničenih budžetskih mogućnosti u izvještajnom periodu.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Uprava za ljudske resurse	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	II kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026. godine-IV kvartal 2027. godine	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	1,000.00 EUR/budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	S obzirom na to da u okviru Opšteg programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja trenutno nemamo temu koja se odnosi na LGBTIQ prava, u narednom periodu je potrebno uspostaviti komunikaciju, kako bi se obezbijedili predavači koji su eksperti u ovoj oblasti, budući da trenutno nisu na Listi predavača Uprave za ljudske resurse. Takođe, važno je da zajedničkim naporima utičemo na veće interesovanje i prijavu visokog rukovodnog kadra za pohađanje ovih obuka, što inače predstavlja poseban izazov.	
Mjera 1.4.3.	Unaprijeđen nivo otvorenosti nadležnih državnih institucija za komunikaciju o LGBTIQ pravima	

Indikator rezultata 1	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava iniciralo i organizovalo prvi događaj za zaposlene državne službenike/ce i namještenike/ce pod nazivom „ Žive biblioteke“	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 2
Indikator rezultata 2	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava uvelo Dane otvorenih vrata za građane/ke i LGBT osobe na temu LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 2
Aktivnost 1.4.3.1.	Organizovati događaj „ Žive biblioteke“	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 20 zaposlenih u državnoj upravi prisustvovalo ovom događaju Postignuta vrijednost: Kroz projekat ‘Pravo na samoodređenje – pravo svih’, koji je finansiran od strane Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, NVO Asocijacija Spektra je organizovala jednu radionicu sa službenicima/cama lokalne samouprave Bar u decembru 2025 godine. Radionici je prisustvovalo ukupno 12 zaposlenih u lokalnoj samoupravi. Radionice planirane za ostale opštine (Cetinje i Podgorica) realizovane su tokom 2026. godine i biće obuhvaćene narednim kvartalnim izvještajem Ovaj događaj imao je za cilj unapređenje društvenih uslova za prihvatanje transrodnih, rodno varijantnih i interpolnih (TIRV) osoba.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	II kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	

Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Budžet Ministarstva ljudskih i manjinskih prava po osnovu Javnog konkursa za finansiranje NVO/ 270 €	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Aktivnost 1.4.3.2.	Organizovati Dan otvorenih vrata u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 20 građana/ki prisustvovalo Danu otvorenih vrata Postignuta vrijednost: Zbog nedostatka finansijskih sredstava ova aktivnost nije realizovana.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	
Datum početka	III kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	500.00 EUR/budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se inteziviranje aktivnosti za organizaciju Dana otvorenih vrata, nakon što se imenuje generalni direktor/ica za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda u Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava	
Mjera 1.4.4.	Unaprijeđena funkcionalnost Mreže kontakt osoba za LGBTIQ prava u lokalnim samoupravama	
Indikator rezultata 1	Usvojen Pravilnik o radu Mreže i strateški plan rada Mreže za period 2024 - 2027	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1
Indikator rezultata 2	Broj opština koje su usvojile akcione planove koji tretiraju LGBTIQ prava nainicijativu Mreže, i koji počivaju na temeljnoj analizi stanja koja uvažava i posebne izazove sa kojima se suočavaju LGBTQ žene i TIRV osobe	

Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
4	8	12
Aktivnost 1.4.4.1.	Ažurirati članstvo lokalnih samouprava u Mreži	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Sve crnogorske opštine imenovala svoje predstavnike/ce u Mreži Postignuta vrijednost: 21 crnogorska opština imenovala je svoje predstavnike/ce u Mreži kontakt osoba za LGBTIQ prava u lokalnim samoupravama.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u saradnji sa jedinicama lokalne samouprave	
Datum početka	III kvartal 2024.	
Datum završetka	IV kvartal 2024.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva.	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Aktivnost 1.4.4.2.	Organizovati jednodnevnu obuku za članove/ice Mreže na temu ljudskih prava LGBTIQ osoba, međunarodnih i nacionalnih standarda u ovoj oblasti	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Predstavnic/e svih crnogorskih opština u Mreži prisustvovali obuci Postignuta vrijednost: Aktivnost nije realizovana jer se nijesu mogli usaglasiti termini predavača i većine članova Mreže.	
Institucije odgovorne za	Zajednica opština	

spvođenje aktivnosti	
Datum početka	I kvartal 2025.
Datum završetka	II kvartal 2025.
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	III kvartal 2026.
Sredstva planirana za spvođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	2000 EUR / budžet Zajednice opština
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva
Preporuke za naredni period spvođenja	Obezbijediti raniju koordinaciju i dogovor termina sa predavačima i članovima/članicama Mreže, kako bi se obuka mogla realizovati bez odlaganja.
Aktivnost 1.4.4.3.	Organizovati trodnevnu obuku za članove/ice Mreže na temu strateškog planiranja
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Pripremljen nacrt strateškog plana rada Mreže za period 2024-2027 Postignuta vrijednost: Zbog nedostatka finansijskih sredstava ova aktivnost nije realizovana.
Institucije odgovorne za spvođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa Zajednicom opština
Datum početka	III kvartal 2025.
Datum završetka	IV kvartal 2025.
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za spvođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	8.000 EUR / budžet

Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Aktivnost će biti sastavni dio Akcionog plana za 2026. godinu. Intezivirati napore ka organizaciji navedene obuke.	
Mjera 1.4.5.	Povećan nivo zainteresovanosti državnih institucija i lokalnih samouprava za učešće u inicijativama koje promovišu LGBTIQ prava	
Indikator rezultata 1	Crna Gora obnovila članstvo u Fondu za globalnu jednakost (eng. Global Equality Fond)	
Početna vrijednost indikatora Crna Gora nije aktivna članica Fonda za globalnu jednakost	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Crna Gora aktivno učestvuje u radu Fonda za globalnu jednak	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Crna Gora aktivno učestvuje u radu Fonda za globalnu jednak
Indikator rezultata 2	Povećan broj lokalnih samouprava koje su postale članice Rainbow cities mreže u odnosu na 2024.godinu	
Početna vrijednost indikatora 2	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 4	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 6
Aktivnost 1.4.5.1.	Inicirati obnovu članstva Crne Gore u Global Equality fondu	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Poslato pismo namjere i organizovan sastanak sa predstavnicima/ama Fonda Postignuta vrijednost: Zbog nedostatka finansijskih sredstava ova aktivnost nije realizovana.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u saradnji sa jedinicama lokalne samouprave	
Datum početka	III kvartal 2024.	
Datum završetka	I kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planir	10 000 EUR/Budžet	

ani izvor finansiranja	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva
Preporuke za naredni period sprovođenja	Pronaći model finansiranja članstva Crne Gore u Global Equality fondu
Aktivnost 1.4.5.2.	Organizovati tematski sastanak Mreže kontakt osoba u lokalnim samoupravama o benefitima učlanjenja u Rainbow cities mrežu
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Predstavnici/e Glavnog grada Podgorice i opštine Kotor predstavili benefite učlanjenja u Rainbow cities mrežu Postignuta vrijednost: Sastanak Mreže održan je u martu 2025. godine, na kojem su predstavljeni benefiti učlanjenja u Rainbow cities mrežu. Kroz kvalitetnu profesionalnu diskusiju, predstavnici i predstavnice opština Bijelo Polje, Cetinje, Tivat, Kotor, Herceg Novi, Bar, Nikšić, Petnjica, Tuzi, Pljevlja, Kolašin, Podgorica, Zajednice opština Crne Gore i MLJMP, obradili su brojna pitanja iz prakse ljudskih prava, (ne)postojanja političke volje, znanja i vještina da se podrži univerzalnost ljudskih prava i iz procesa pristupanja zemlje Evropskoj uniji. Predsjedavanje Mrežom u naredna tri mjeseca preuzeo je Glavni grad Podgorica sa intencijom da inspirativno poveže crnogorske opštine u promovisanju i zaštiti ljudskih prava. Namjera je da Glavni grad doprinese i većoj vidljivosti i prihvatanju svih identiteta, osnaži građanski i politički dijalog o nedjeljivosti ljudskih prava kao i da otvori pitanje i podrži prihvatanje zaposlenih i njihovih različitosti u radnom okruženju u samim lokalnim samoupravama.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa Zajednicom opština
Datum početka	I kvartal 2025
Datum završetka	I kvartal 2025
Status realizacije AAA	REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nijesu utrošena finansijska sredstva.

Preporuke za naredni period sprovođenja		
Aktivnost 1.4.5.3.	Ažurirati memorandume o saradnji sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava na polju promocije i zaštite LGBTIQ prava	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Svi ažurirani Memorandumima o razumijevanju i saradnji sa lokalnim vlastima u vezi unapređenja položaja i zaštite prava LGBTI populacije na lokalnom nivou dostupni na veb stranici Ministarstva ljudskih i manjinskih prava Postignuta vrijednost: Zvanični stav Ministarstva je da se obnove svi memorandumi o saradnji za sve oblasti tokom 2026. godine.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja		
Preporuke za naredni period sprovođenja	U narednom periodu intenzivirati aktivnosti na obnovi i ažuriranju memoranduma o saradnji, posebno u oblasti promocije i zaštite LGBTIQ prava. Istovremeno, potrebno je da se obezbijedi njihova pravovremena objava na zvaničnoj veb stranici, kako bi se osigurala transparentnost i omogućilo lokalnim vlastima i građanima da prate realizaciju mjera i obaveza.	
Operativni cilj 2.1.	Unaprijeđen kvalitet i antidiskriminatorni karakter zdravstvene zaštite za LGBTIQ osobe	
Indikator učinka	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba kvalitetom zdravstvene zaštite	
Početna vrijednost indikatora Ne postoji istraživanje na reprezentativno	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Najmanje 40% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno kvalitetom zdravstvene zaštite	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Najmanje 60% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno kvalitetom zdravstvene zaštite

m uzorku LGBTIQ osoba na ovu temu		
Mjera 2.1.1.	Obezbijeđeno trajno sistemsko rješenje u pogledu pristupa hormonskoj terapiji od strane transrodnih žena	
Indikator rezultata	Hormonska terapija na raspolaganju transrodnim ženama u zdravstvenim ustanovama u svim gradovima	
Početna vrijednost indikatora Hormonska terapija trenutno dostupna samo u KCCG i to ne u kontinuitetu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Hormonska terapija kontinuirano dostupna u Domovima zdravlja u svim crnogorskim gradovima	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Hormonska terapija kontinuirano dostupna u Domovima zdravlja u svim crnogorskim gradovima
Aktivnost 2.1.1.1.	Organizovati sastanak Ministarstva zdravlja i Fonda za zdravstveno osiguranje u cilju pronalaženja trajnog rješenja u pogledu pristupa hormonskoj terapiji od strane transrodnih žena	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Identifikovan održivi model snabdjevanja transrodnih žena hormonskom terapijom Postignuta vrijednost: Nadležno Ministarstvo je dostavilo informaciju da je sastanak održan ali bez detaljnih informacija o tome da li je na istom identifikovan održiv model snabdijevanja transrodnih žena hormonskom terapijom.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo zdravlja u partnerstvu sa Fondom za zdravstveno osiguranje i ZU Apoteke Crne Gore Montefarm	
Datum početka	III kvartal 2024.	
Datum završetka	III kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026.-IV kvartal 2027.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	

Preporuke za naredni period sprovođenja	Intezivirati napore na pronalaženju održivog modela snabdjevanja transrodnih žena hormonskom terapijom	
Mjera 2.1.2.	Ljekari/ke specijalisti/kinje senzibilisaniji/e za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe	
Indikator rezultata 1	Najmanje 10% ljekara/ki specijalista/kinja obučeno za rad sa transrodnim i interseksualnim osobama	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 5% (50)	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 10% (117)
Indikator rezultata 2	Nivo znanja učesnika/ca obuke 6 mjeseci nakon obuke u odnosu na znanje prije obuk	
Početna vrijednost indikatora 0 Do sada nije primjenjivan metod pre i post upitnika o nivou znanja	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40%
Aktivnost 2.1.2.1.	Organizovati obuke za ljekare/ke specijaliste/kinje za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Do 20 ljekara/specijalista/kinja prisustvovalo obukama Postignuta vrijednost: Ministarstvo zdravlja je u prostorijama Kliničkog centra Crne Gore organizovalo obuke za 13 ljekara/ki specijalista/kinja za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Zdravstvene ustanove sekundarnog i tercijalnog nivoa	
Datum početka	III kvartal 2024.	
Datum završetka	III kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planir	2, 000.00 EUR/Budžet	

ani izvor finansiranja		
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	2, 000.00 EUR/Budžet	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Mjera 2.1.3.	Medicinski/e radnici/e senzibilisani/e za pružanje zdravstvene zaštite za LGBTIQ osobe	
Indikator rezultata 1	Najmanje 5% medicinskih radnika/ca obučeno za rad sa LGBTIQ osobama	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 2.5% (157)	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40% 5% (314)
Indikator rezultata 2	Nivo znanja učesnika/ca obuke 6 mjeseci nakon obuke u odnosu na znanje prije obuke	
Početna vrijednost indikatora 0 Do sada nije primjenjivan metod pre i post upitnika o nivou znanja	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40%
Aktivnost 2.1.3.1.	Organizovati obuke za ljekare/ke medicinske radnike/ce za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Do 40 zdravstvenih radnika/ca prisustvovalo obukama Postignuta vrijednost: Ministarstvo zdravlja je u prostorijama Kliničkog centra Crne Gore organizovalo obuke za 25 ljekara/ki medicinskih radnika/ca za pružanje zdravstvene zaštite za transrodne i interseksualne osobe.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Zdravstvene ustanove sekundarnog i tercijalnog nivoa	
Datum početka	I kvartal 2024.	
Datum završetka	III kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz		

odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	4, 000.00 EUR/Budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	4, 000.00 EUR/Budžet	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Mjera 2.1.4.	Identifikovana moguća rješenja u cilju pravnog regulisanja zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori	
Indikator rezultata	Sprovedena analiza o razmjerama konverzije terapije u Crnoj Gori i uporednoj praksi u pogledu regulisanja njene zabrane Predloženi modaliteti u cilju njene zabrane u Crnoj Gori	
Početna vrijednost indikatora Ne postoji analiza niti predlog rješenja o optimalnom modelu pravnog regulisane zabrane konverzacione terapije u Crnoj Gor	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Pripremljen predlog mogućih rješenja u cilju pravnog regulisanja zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Identifikovano optimalno rješenje u cilju zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori
Aktivnost 2.1.4.1.	Izrada analize o mogućim modalitetima zabrane konverzije terapije u Crnoj Gori	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Analiza finalizovana od strane zaposlenih u Ministarstvu zdravlja Postignuta vrijednost: Zbog nedostatka finansijskih sredstva aktivnost nije realizovana	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo zdravlja	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	

Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Ubrzati proceduru izrade Analize, i finalizovati je do kraja 2026. godine	
Operativni cilj 2.2.	Poboljšana dostupnost i kvalitet usluga socijalne zaštite za LGBTIQ osobe	
Indikator učinka	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba uslugama socijalne zaštite	
Početna vrijednost indikatora Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku na ovu temu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Najmanje 40% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama socijalne zaštite	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Najmanje 60% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama socijalne zaštite
Mjera 2.2.1.	Poboljšana vidljivost dostupnih licenciranih usluga socijalne zaštite među LGBTIQ zajednicom	
Indikator rezultata	Broj LGBTIQ osoba koje koriste dostupne licencirane usluge socijalne zaštite	
Početna vrijednost indikatora 1572 (2023.godina)	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1730	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1887
Aktivnost 2.2.1.1.	Poboljšati vidljivost postojećeg odjeljka na veb sajtu Ministarstva rada i socijalnog staranja namijenjen licenciranim pružaocima usluga	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Sve informacije o licenciranim pružaocima usluga koji se odnose i na LGBTIQ osobe lako dostupne na sajtu Ministarstva Postignuta vrijednost: Na sajtu Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije nalaze se sve potrebne informacije o licenciranju usluga iz socijalne i dječije zaštite. Registar licenciranih pružalaca usluga	

Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o pordici i demografije	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	II kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nijesu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Mjera 2.2.2.	Obezbijeđena stručna podrška pružaocima usluga socijalne zaštite namijenjenih i LGBTIQ zajednici koji su zainteresovani za njihovo licenciranje	
Indikator rezultata	Još najmanje dva pružaoca usluga dobila licencu za pružanje usluga socijalne zaštite namijenjenih i LGBTIQ zajednici do kraja 2028.godine	
Početna vrijednost indikatora 1 (2024.godina)	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 2	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 3
Aktivnost 2.2.2.1.	Imenovati kontakt osobu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja zaduženu za pružanje informacija i smjernica zainteresovanim za postupak licenciranja usluga	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Kontakti (e-mail i broj telefona) dostupni na veb stranici Ministarstva Postignuta vrijednost: Na sajtu Ministarstva socijalnog staranja, brige o pordici i demografije nalazi se kontakt: Dea Radević 068/093-293, sekretar komisije za licenciranje usluga iz socijalne i dječije zaštite Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije	

Datum početka	III kvartal 2024.	
Datum završetka	IV kvartal 2024.	
Status realizacije AAA	REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nijesu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja		
Mjera 2.2.4.	Unaprijeđeni kapaciteti stručnih radnika/ca za rad sa roditeljima i starateljima LGBTIQ osoba	
Indikator rezultata 1	Najmanje 5% stručnih radnika/ca uspješno završilo akreditovanu obuku na temu jačanja njihovih vještina za rad sa roditeljima i starateljima LGBTIQ osoba	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 20	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40
Indikator rezultata 2	Nivo znanja učesnika/ca obuke 6 mjeseci nakon završetka obuke u odnosu na znanje prije obuke	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 40%	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 40%
Aktivnost 2.2.4.1.	Organizovati akreditovanu obuku za stručne radnike/ce na temu jačanja njihovih vještina za rad sa roditeljima i starateljima LGBTIQ osoba	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 20 stručnih radnika/ca pohađalo akreditovanu obuku Postignuta vrijednost: U II kvartalu 2025. godine Zavod za socijalnu i dječju zaštitu organizovao je okrugli sto na temu „Unaprijeđenje pristupa podrške LGBTI osobama u sistemu socijalne i dječje zaštite“ (28.05.2025.), koji je realizovala predstavница LGBT Forum Progres. Na osnovu iskazanog interesovanja nakon dopisa i kontaktiranja od strane Zavoda, učešće je uzelo pet stručnih radnika/ca, što predstavlja znatno manji broj u odnosu na planirani indikator kojim je bilo predviđeno obuhvatanje najmanje 20 stručnih radnika/ca kroz akreditovanu obuku. Učešće na okruglom stolu nosi pet bodova u procesu obnove licence, dok pohađanje akreditovanih obuka nosi 20 bodova, pa se učešćem na ukupno pet obuka stiče zakonski uslov za obnovu licence u sistemu socijalne i dječje zaštite. Uprkos obezbijeđenim	

	bodovima i pravovremenom informisanju ustanova, odziv stručnih radnika/ca ostao je ispod očekivanog nivoa. Obavještenje o održavanju okruglog stola i agenda dostupni su na sljedećem linku: https://share.google/95yzXq0uEcigxh8dy	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu	
Datum početka	II kvartal 2025.	
Datum završetka	II kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	DJELIMIČNO REALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)		
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	3 750.00 EUR/Budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Kako bi se obezbijedila veća uključenost stručnih radnika/ca u obuke na temu senzibilisanja u radu sa LGBTI osobama, preporučuje se uspostavljanje modela u kojem bi makar novozaposleni stručni radnici imali obavezu pohađanja ovih programa. Pohađanje akreditovanih obuka kod Zavoda predstavlja zakonsku obavezu i ključni mehanizam stručnog usavršavanja, kroz koji se prikupljaju bodovi za obnovu ili sticanje licence za rad. Stoga se preporučuje razmatranje mogućnosti decentralizovanog sprovođenja obuka, u saradnji sa NVO sektorom, kako bi se povećala dostupnost i motivacija stručnih radnika/ca za učešće, te obezbijedilo ostvarivanje planiranih indikatora.	
Mjera 2.2.5.	Identifikovane potrebe stručnih radnika/ca za usvajanjem dodatnih specifičnih znanja za rad sa LGBTIQ osobama	
Indikator rezultata	Akreditovan i sproveden najmanje jedan program obuke kao odgovor na mapirana specifična znanja potrebna u radu sa LGBTIQ osobama	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine
0	1	1
Aktivnost 2.2.5.1.	Organizovati fokus grupe sa stručnim radnicima/ama u cilju mapiranja potrebnih specifičnih znanja za rad sa LGBTIQ osobama	
INDIKATORI REZULTATA i postignute	Fokus grupama obuhvaćeno do 50 stručnih radnika/ca Postignuta vrijednost:	

vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	U III kvartalu 2025. godine realizovana je fokus grupa sa 10 stručnih radnica centara za socijalni rad (08.10.2025.), o čemu je izrađen kratak izvještaj i objava na zvaničnoj Facebook stranici Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu. (Link: https://www.facebook.com/share/1BwubzqHHB/) Iako je indikator predviđao obuhvat do 50 stručnih radnika/ca, odziv je bio znatno manji od očekivanog, jer stručni radnici/ce nijesu pokazali dovoljno zainteresovanosti ili zbog obima posla nijesu bili u mogućnosti da učestvuju u predviđenom broju, kako u ovoj tako i u drugim aktivnostima vezanim za rad sa LGBTIQ zajednicom. Radi podsticanja većeg učešća, Zavod je obavijestio stručne radnike/ce da će im učešće biti vrednovano sa pet bodova koji se mogu koristiti za obnovu licence. Pored toga, svim ustanovama u Crnoj Gori upućeni su pozivi i mejlovi, ali uprkos ovim motivacionim mjerama odziv stručnih radnika/ca nije dostigao očekivani nivo.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Zavod za socijalnu i dječju zaštitu
Datum početka	III kvartal 2025.
Datum završetka	III kvartal 2025.
Status realizacije AAA	DJELIMIČNO REALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	1.000 EUR/Budžet
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	1.000 EUR/Budžet
Preporuke za naredni period sprovođenja	Kako bi se obezbijedila veća uključenost stručnih radnika/ca u aktivnosti na temu senzibilisanja u radu sa LGBTIQ osobama, preporučuje se kreiranje modela u kojem bi makar novozaposleni stručni radnici imali obavezu pohađanja ovih obuka. Pohađanje akreditovanih programa obuka kod Zavoda je zakonska obaveza za stručne radnike/ce u sistemu socijalne zaštite, jer se na taj način ostvaruje. Stoga se preporučuje razmatranje mogućnosti decentralizovanog sprovođenja obuka, u saradnji sa NVO sektorom, kako bi se povećala dostupnost i motivacija stručnih radnika/ca za učešće.
Mjera 2.2.6.	Povećan nivo informisanosti roditelja i staratelja LGBTI osoba o dostupnim uslugama socijalne zaštite

Indikator rezultata	Najmanje 20 roditelja LGBTIQ osoba se obratilo Centrima za socijalni rad u cilju korišćenja dostupnih usluga socijalne zaštite	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 10	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 20
Aktivnost 2.2.6.1.	Organizovati Info dane za roditelje i staratelje LGBTIQ osoba o dostupnim uslugama socijalne zaštite, vodeći računa o regionalnoj zastupljenosti	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 20 roditelja ili staratelja prisustvovalo info danima Postignuta vrijednost: Aktivnost nije realizovana jer je Ministarstvo u fazi aktivnog razmatranja i pažljivog odabira najprikladnije lokacije i opštine za organizaciju predmetnih info dana, sa ciljem obezbjeđivanja optimalnih uslova i maksimalne dostupnosti zainteresovanim učesnicima.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije u partnerstvu sa licenciranim pružiocima usluga i Centrima za socijalni rad	
Datum početka	IV kvartal 2024.	
Datum završetka	I kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	III kvartal 2026.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	Redovna budžetska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nijesu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se da se u narednom periodu intenzivira proces odabira lokacije i opštine, kako bi se blagovremeno obezbijedili svi potrebni uslovi za realizaciju info dana u III kvartalu 2026. godine. Poseban akcenat treba staviti na pravovremenu komunikaciju sa lokalnim samoupravama i potencijalnim partnerima, radi osiguranja maksimalne dostupnosti i učešća zainteresovanih strana.	
Mjera 2.2.7.	Obezbijeđena finansijska podrška za osnivanje centara za pružanje usluga socijalne zaštite LGBTIQ osoba u sjevernom i južnom regionu, uz jasno definisane kriterijume	
Indikator rezultata	Pokrenut rad dva centra za pružanje usluga socijalne zaštite LGBTIQ osobama u sjevernom i južnom regionu	

Početna vrijednost indikatora 0 (2024.)	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 2
Aktivnost 2.2.7.1.	Raspisan javni poziv za otvaranje regionalnih centara/savjetovališta za pružanje usluga socijalne zaštite LGBTIQ osobama	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Javni poziv objavljen na veb stranici jedinica lokalne samouprave Postignuta vrijednost: Ova aktivnost nije realizovana zbog nedostatka finansijskih sredstava.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava u partnerstvu sa lokalnim samoupravama	
Datum početka	III kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	IV kvartal 2026	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	40.000 EUR/ Budžet i donatorska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Uspostaviti jasne procedure i kriterijume za odabir i praćenje regionalnih centara/savjetovališta.	
Operativni cilj 2.3.	Unaprijeđen ambijent za zapošljavanje i rad LGBTIQ osoba	
Indikator učinka	Stepen zadovoljstva LGBTIQ osoba uslovima rada i zapošljavanja	
Početna vrijednost indikatora Ne postoji istraživanje na reprezentativnom uzorku na ovu temu	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine Najmanje 40% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama rada i zapošljavanja	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine Najmanje 60% ispitanika/ca iz uzorka zadovoljno uslugama rada i zapošljavanja

Mjera 2.3.1.	Povećan nivo znanja LGBTIQ osoba o njihovim radnim pravima i postojećim mehanizmima zaštite	
Indikator rezultata	Najmanje 100 LGBTIQ osoba obučeno o radnim pravima	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 50	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 100
Aktivnost 2.3.1.1.	Organizovana 4 treninga o radnim pravima LGBTIQ osoba	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Najmanje 50 osoba prisustvovalo obukama Postignuta vrijednost: U pripremi su izmjene i dopune Predloga zakona o radu koje još uvijek nijesu usvojene u skupštinskoj proceduri, te samim tim nijesu ni obezbijeđena finansijska sredstva za realizaciju navedene aktivnosti.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	
Datum početka	II kvartal 2025.	
Datum završetka	III kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	III-IV kvartal 2027.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	7.000 EUR/Budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Realizacija aktivnosti uslovljena je usvajanjem izmjena i dopuna Zakona o radu i obezbjeđivanjem finansijskih sredstava, te se preporučuje preduzimanje daljih koraka u tom pravcu.	
Mjera 2.3.3.	Upućene preporuke Privrednoj komori i Uniji poslodavaca da u kriterijume za dodjelu nagrada za društveno odgovorno poslovanje uvrste i afirmaciju i poštovanje LGBTIQ prava	
Indikator rezultata	Najmanje jedno od ova dva udruženja poslodavaca korigovalo kriterijume u skladu sa preporukama	
Početna vrijednost indikatora	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 1	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1

0		
Aktivnost 2.3.3.1.	Organizovani sastanci sa Privrednom komorom i Unijom poslodavaca u kontekstu poštovanja radnih prava LGBTIQ osoba	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Identifikovane preporuke za unaprjeđenje stanja, uključujući i kroz concept nagrada za društveno odgovorno poslovanje Postignuta vrijednost: U izvještajnom periodu nijesu zabilježene aktivnosti na realizaciji ove mjere, što će biti predmet dodatnog razmatranja u narednom planskom periodu.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u partnerstvu sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava	
Datum početka	I kvartal 2025.	
Datum završetka	I kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	I-II kvartal 2027.	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	Nijesu potrebna finansijska sredstva	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se kontinuirana komunikacija i razmjena informacija između institucija u cilju unapređenja sprovođenja planiranih aktivnosti.	
Mjera 2.3.4.	Preduzeća podstaknuta da promovišu i poštuju LGBTIQ prava	
Indikator rezultata	Dodijeljene nagrade preduzećima koja poštuju i afirmišu LGBTIQ prava	
Početna vrijednost indikatora 0 (Ne postoji nagrada za LGBTIQ friendly poslodavce u Crnoj Gori)	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 0	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 1

Aktivnost 2.3.4.1.	Mapirani postojeći modeli podsticanja preduzeća na odgovoran odnos prema LGBTIQ zaposlenima na radnom mjestu na nivou Evropske unije i zemalja regiona	
INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Urađena analiza sa preporukama Postignuta vrijednost: Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga je navelo da predmetna aktivnost nije u okviru njihove nadležnosti, te iz tog razloga nijesu preduzimane aktivnosti na njenoj realizaciji.	
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u partnerstvu sa Ministarstvom ljudskih i manjinskih prava	
Datum početka	III kvartal 2025.	
Datum završetka	IV kvartal 2025.	
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO	
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Nije naveden novi rok za realizaciju predmetne aktivnosti	
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planirani izvor finansiranja	2.500,00 eur/Budžet	
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu utrošena finansijska sredstva	
Preporuke za naredni period sprovođenja	Preporučuje se dodatno usaglašavanje nadležnosti između relevantnih institucija, kao i preispitivanje definisanog nosioca aktivnosti u cilju obezbjeđivanja njene pune realizacije u narednom period.	
Mjera 2.3.5.	Povećan nivo informisanosti LGBTIQ osoba o aktivnim mjerama zapošljavanja, uključujući i dostupne socijalno preduzetničke šeme	
Indikator rezultata	Najmanje 5 LGBTIQ osoba javno predstavilo rezultate svog preduzetničkog rada	
Početna vrijednost indikatora 0	Ciljana vrijednost indikatora do 2026. godine 2	Ciljana vrijednost indikatora do kraja 2028. godine 5
Aktivnost 2.3.5.1.	Pripremiti pregled dostupnih aktivnih mjera zapošljavanja po svim crnogorskim gradovima, uključujući i socijalno preduzetničke šeme	

INDIKATORI REZULTATA i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Sve informacije o dostupnim šemama za pokretanje biznisa, uključujući i socijalno preduzetničke teme dostupne online na jednom mjestu Postignuta vrijednost: Na osnovu dostavljenih informacija, nije potvrđena realizacija aktivnosti u izvještajnom periodu.
Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga u partnerstvu sa Zavodom za zapošljavanje
Datum početka	II kvartal 2025.
Datum završetka	IV kvartal 2025.
Status realizacije AAA	NEREALIZOVANO
Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Nije određen novi rok za realizaciju navedene aktivnosti
Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti/planir ani izvor finansiranja	3,000.00 EUR /Budžet
Sredstva realizovana/izvor finansiranja	Nisu dostavljene informacije o realizovanim sredstvima
Preporuke za naredni period sprovođenja	Realizacija predmetne aktivnosti će biti predmet dodatnog razmatranja u narednom planskom periodu.

IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA

U cilju prevazilaženja izazova i prepreka u implementaciji aktivnosti predviđenih Akcionim planom Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBTI osoba 2024-2028 za 2025. godinu, ali i postizanja maksimuma kvaliteta rezultata, izdvojio se set preporuka u odnosu na sve oblasti definisane ovim strateškim dokumentom:

Opšte preporuke:

- U toku 2026. godine uraditi istraživanje unutar LGBTI zajednice o stepenu diskriminacije LGBTI usvim oblastima društvenog života;
- U toku 2026. godine uraditi istraživanje o broju uspješno procesuiranih slučajeva diskriminacije i nasilja nad LGBTI osobama pred policijskim organima, sudstvom i tužilaštvom;
- Usvajanje i implementacija sveobuhvatnih zakona protiv diskriminacije;
- Omogućavanje pravnog prepoznavanja roda na osnovu samoodređenja;
- Edukacija i promocija LGBTIQ prava u obrazovnom sistemu i medijima;
- Organizacija kulturnih i edukativnih događaja koji promovišu LGBTIQ zajednicu;
- Podrška organizaciji povorki ponosa sa aktivnim učešćem javnih funkcionera;
- Povećanje stepena angažovanja predstavnika/ca resornih ministarstava, organa državne uprave i organa lokalne samouprave, kako bi sve aktivnosti (planirane od strane pomenutih institucija ili nevladinih organizacija) bile realizovane u predviđenom roku i na što kvalitetniji i sveobuhvatniji način, što će za rezultat imati značajno unaprijeđen sistem zaštite i kvalitet života LGBTI osoba, kako na lokalnom tako i na nacionalnom nivou;
- Adekvatno i precizno planiranje finansijskih sredstava od strane resornih ministarstava, organa državne uprave i organa lokalne samouprave u cilju adekvatne realizacije definisanih aktivnosti;
- Aktivnosti koje zahtijevaju okupljanja realizovati putem online platformi, ukoliko postoji nedostatak finansijskih sredstva za njihovu realizaciju;
- Povećati stepen korišćenja kapaciteta institucija sistema na lokalnom i nacionalnom nivou. Naime, korišćenjem npr. prostornih kapaciteta institucija značajno se smanjuju troškovi obuka različitih profesionalaca u oblastima, a koje predstavljaju jednu od ključnih aktivnosti senzitivizacije, podizanja kapaciteta i unapređenja znanja u odnosu na ljudska prava, potrebe i izazove sa kojima se susrijeće LGBTI zajednica u Crnoj Gori;

- Povećanje stepena akreditovanih programa obuke za određene profesije u cilju dodatnog podizanja motivacije profesionalaca za učešćem na treninzima koji imaju za cilj podizanje kapaciteta i unapređenje znanja, ali i senzitivizaciju za rad sa LGBTI zajednicom u Crnoj Gori. Postojeće primjere u odnosu na posjećene i uspješne akreditovane obuke imamo u oblasti socijalnog rada i socijalnih politika, gdje je saradnja sa institucijama koje su zadužene za akreditaciju ključna, te unapređuje kvalitet i održivost postignutih rezultata;
- Praviti baze podataka o edukovanim ciljnim grupama, kako bi izbjegli situacije da isti ljudi prolaz iste edukacije više puta;
- Prilikom izrade i implementacije akcionih planova potrebno je aktivno uključiti jedinice lokalne samouprave u navedene procese, kako bi se osigurala adekvatna implementacija mjera Strategijena svim nivoima i na cijeloj teritoriji Crne Gore;
- U narednom periodu je neophodno nastaviti sa obukama pripadnika/ca policije, pravosuđa, nastavnog i stručnog osoblja u osnovnim i srednjim školama, medicinskih i socijalnih radnika/ca, matičnih službi u lokalnim samoupravama, kao i predstavnika/ca drugih institucija nadležnih za sprovođenje zakona u oblasti zaštite ljudskih prava LGBTI osoba od nasilja i diskriminacije, kako bise osnažila primjena zakona. S tim u vezi, potrebno je izvršiti evaluaciju uticaja obuka, kako bi se ustanovio njihov konkretan doprinos unapređenju primjene zakona;

Opšte preporuke se odnose na sva resorna ministarstva, organe državne uprave i organe lokalne samouprave.

U nastavku je dat pregled specifičnih preporuka za nadležne institucije:

1. Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija

Preporučuje se Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija da u narednom periodu obezbijedi blagovremeno dostavljanje informacija o realizaciji aktivnosti, kao i da preduzme konkretne korake radi realizacije aktivnosti gdje su prepoznati kao ključni nosioci aktivnosti. Potrebno je naročito sprovesti analizu udžbenika i izmjene nastavnog plana i programa predmeta "Ljudska prava i etika" na Policijskoj akademiji.

2. Ministarstvo turizma

Aktivnost izrade programa razvoja turističke ponude za LGBTI turiste nije realizovana. Potrebno je obezbijediti jasne rokove i sredstva, jer ova mjera ima potencijal da poveća vidljivost Crne Gore kao inkluzivne destinacije.

3. Ministarstvo kulture i medija

Prevod kapitalnih djela iz oblasti queer istorije i kulture nije sproveden. Preporuka je da se obezbijede sredstva i da se postupak prevođenja pokrene u narednom periodu, jer ova mjera ima važnu kulturnu i edukativnu dimenziju. Takođe, potrebno je obezbijediti podršku projektima koji se bave LGBTI temama na javnim konkursima Ministarstva kulture i medija.

4. Ministarstvo sporta i mladih

Sporazum o saradnji sa zemljama regiona i EU na polju razmjene mladih, uključujući LGBTIQ tematiku, nije zaključen. Potrebno je ponovo formirati radnu grupu i ubrzati proces, jer međunarodna saradnja jača kapacitete i razmjenu iskustava.

5. Ministarstvo zdravlja

Aktivnost obezbjeđivanja trajnog sistemskog rješenja za dostupnost hormonske terapije transrodnim osobama nije realizovana. Preporuka je da se ovo pitanje hitno riješi kroz budžetske linije i saradnju sa zdravstvenim ustanovama, te da se što prije sprovedu mjere za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite LGBTI osobama.

6. Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

Preporučuje se inteziviranje organizacije info dana za roditelje i staratelje LGBTIQ osoba o dostupnim uslugama socijalne zaštite

7. Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga

Preporučuje se da se u narednom periodu intenzivira sprovođenje planiranih aktivnosti u oblasti rada i zapošljavanja, uključujući kreiranje programa podrške zapošljavanju LGBTIQ osoba, jačanje mehanizama za praćenje diskriminacije, unapređenje socijalnog dijaloga, obezbjeđivanje jednakog pristupa tržištu rada i razvijanje mjera za podsticanje poslodavaca na inkluzivne prakse.

8. Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Dio aktivnosti u oblasti afirmacije LGBTIQ prava i rodno inkluzivnog jezika (smjernice, obuke, događaji) sproveden je djelimično ili sa kašnjenjem. Preporuka je da se obezbijedi bolja koordinacija i stabilno finansiranje, kako bi se ove mjere u potpunosti realizovale.

Potrebno je obezbijediti pravovremeno usvajanje Zakona o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja u Skupštini Crne Gore, do kraja II kvartala 2026. godine. Pored toga, preporučuje se izrada analize harmonizacije povezanih zakona i podzakonskih akata sa Zakonom o pravnom prepoznavanju roda na osnovu samoodređenja, u cilju njegove pune primjene. Paralelno, potrebno je započeti pripremne korake za izradu plana obuka, uključujući identifikaciju ciljnih grupa (sudije, tužioci, službenici uprave), definisanje tematskih modula i obezbjeđivanje saradnje sa relevantnim institucijama i organizacijama. Time će se omogućiti da odmah nakon usvajanja zakona obuke budu spremne za sprovođenje, čime se obezbjeđuje efikasna i dosljedna primjena novih pravnih standarda.

9. Uprava za ljudske resurse

Preporučuje se da u narednom periodu sprovedu planirane obuke za visoki rukovodni kadar u oblasti LGBTIQ prava i zabrane diskriminacije, kako bi se obezbijedila dosljedna primjena zakonskih odredbi u praksi.

10. Zavod za školstvo / Centar za stručno obrazovanje:

Preporučuje se nastavak realizacije akreditovanih obuka, kao i da planirani obuhvat nastavnika i stručnog kadra bude dostignut.